DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 45
Lapkričio - November 13, 1981 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Netoli Švedijos karo laivyno **Karlskrona** bazės prieš kurį laiką atsirado ant seklumos užplaukęs **Sov. S-gos** povandeninis laivas. **Kadangi** jis buvo atsiradęs Švedijos teritoriniuose vandenyse, Švedijos vyriausybė neleido sovietų laivam nuvilkti įstrigusį pov. laivą ir pareikalavo laivo kapitoną pasiaiškinti, kodėl ir kokiu būdu jis ten atsirado. Kapitonas buvo apklausinėtas švedų pareigūnų, bet jo atsakymai švedų nepatenkinę. Sov. S-gos vyriausybės atsiprašymo Švedija nepriėmė.

Saudi Arabija paskelbė savo planą taikai Art. Rytų srity pasiekti. Pagal tą planą Izraelis turėtų pasitraukti iš visų okupuotų arabų žemių; panaikinti jose įsteigtas žydų kolonijas; užtikrinti visom religijom religinę laisvę; atlyginti tiem arabam, kurie nenorėtų grįžti į savo sodybas; pavesti keliem mėnesiam J.T. kontrolei vakar. Jordano krantą ir Gazos ruožą; sudaryti palestiniečių valstybę su sostine Rytų Jeruzalėj; patikinti, kad Izraelis gyvens taikoj su visom srities valstybėm; šių sąlygų įgyvendinimą turėtų užtikrinti J.T. ar keli J.T. nariai.

JAV šiuo metu nors siekia įgyvendinti Camp David susitarimus su Egiptu ir Izraeliu, bet mano, kad ir Saudi Arabijos planas turi kai kurių pozityvių siūlymų. Toks JAV nusistatymas labai nepatiko Izraeliui, ir Izraelio parlamentas pasistengė visą Saudi Arabijos planą griežtai atmesti.

JAV senatas patvirtino prezidento Reagan planą parduoti Saudi Arabijai 5 elektroninės žvalgybos lėktuvus ir kitų karo aviacijos reikmenų, kurie padidintų turimų karo lėktuvų veikimo spindulį. Izraelis dėl to labai nepatenkintas, o Saudi Arabija labai dėkinga.

Lenkijos vyriausybės galva Wojciech Jaruzelski, Lenkijos arkivyskupas Glemp ir solidarumo unijos vadas Lech Walensa neįprastam posėdy tarėsi, kaip išspręsti Lenkijos ūkinę krizę ir patenkinti darbininkų reikalavimus, kad jiem nereikėtų streikuoti.

JAV lankęsis Jordano karalius Hussein pareiškė, kad jam geriau patinkąs Saudi Arabijos planas taikai Art. Rytuose pasiekti, o ne Camp David susitarimai. Be to, jis patvirtino, kad Jordanas numato pirkti iš Sov. S-gos priešlėktuvinių raketų, nes iš JAV įsigytos raketos pagal kongreso apribojimus gali būti panaudotos tik prieš Siriją, bet ne prieš Izraelį.

Rumunijos gyventojai, kaip ir Lenkijos, turi valandas išstovėti prie tuščių maisto krautuvių, bet Rumunijos vyriausybė iš anksto ėmėsi priemonių neprileisti prie gyventojų protesto demonstracijų, tuoj pat šulaikydama organizatorius. Nepaisant šito, ten vis dėlto įvyko apie 50 atvejų, kada buvo sustabdytas darbas, įvykdyta sabotažo veiksmų, paskleista atsišaukimų ar išsprogdinta bombų.

Pagal iš Indijos gautas žinias sovietų ir afganų kariam pavyko laimėti dvi kautynes su Afganistano partizanais, nes partizanai stovyklavę be reikiamos apsaugos. Partizanų nuostoliai buvo maži, nes jiem pavyko greit pasitraukti.

JAV, sumažėjus įtampai Egipte, atšaukė ten pasiųstus du elektroninės žvalgybos lėktuvus.

APIPLĖŠIAMOS BAŽNYČIOS, NAIKINAMI KRYŽIAI

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 47

Praeitame Darbininko numeryje spausdinome sąrašą Telšių vyskupijos apiplėštų bažnyčių. Tolimesniuose to paties Kronikos numerio puslapiuose randame suminėtus dar kelis apiplėšimo ir kryžių naikinimo įvykius.

Apiplėštos dvi bažnyčios

1980 metų gruodžio mėn. Telšių vyskupijoje naujai apiplėštos dvi bažnyčios. Užlipę statomo bokšto pastoliais, nusikaltėliai įsilaužė į **Kretingos** bažnyčią ir nuo sakyklos pavogė meniškas 8-nių apaštalų figūras. Iš **Kaunatavo** bažnyčios pavogtas kryžius, išlaužtas tabernakulis.

Apiplėšta bažnyčia Jonavos rajone

Bukonys (Jonavos raj.). 1981 sausio 1 buvo apiplėšta Bukonių bažnyčia: išlaužę tabernakulio dureles, piktadariai išniekino Švč. Sakramentą, pavogė komuninę, žvakides, keletą paveikslų.

-o-

Tie patys bedieviai ateistai siaučia ir kitur. Toje pačioje LKB Kronikoje rašo: 1981 sausio mėn. Baltarusijoje, Varanavos rajone, buvo apiplėšta Nočios bažnyčia. Vasario mėn. buvo išplėšta Rudonės bažnyčia: išniekintas tabernakulis, išlaužtos durys, pavogti kilimai, paveikslai ir apie 10,000 rub.

NAIKINA KRYŽIUS

Vilėkai (Ignalinos raj.). 1980 m. rudenį ateistiniai vandalai nudaužė nuo kryžių visas Nukryžiuotojo figūrėles, esančias Ignalinos raj., Dysnų apylinkės, Vilėkų kaimo kapinėse.

Kelmė. 1981 kovo 3 naktį piktadariai nusiaubė Kelmės kapines — sudaužė 32 paminklus.

Rainiai (Telšių raj.). 1980 gruodžio 24, vykstant rajono partinei konferencijai, buvo nupjautas ir sunaikintas kryžius, stovėjęs toje vietoje, kur 1941 m. tarybiniai pareigūnai labai žiauriai nukankino 73 žmones. Tikintieji juos vadina žemaičių kankiniais. Žmonės, juos gerbdami, prie kryžiaus dažnai atnešdavo gėlių. To negalėjo pakęsti komunistai, kurių nusikaltimą primindavo šis kryžius, pastatytas maždaug prieš pusę metų.

KOVA DĖL KRYŽIAUS ŠLAVANTUOSE

Šlavantai. 1981 sausio 1 tikintieji prie Lazdijų-Veisiejų kelio kryžkelės pastatė kryžių. Sausio 4 kun. Juozas Zdebskis ir keturi jaunuoliai, važiuodami į Veisiejus, pastebėjo nuverstą kryžiaus viršūnę. Iššokę iš mašinos, pamatė ją numestą maždaug už penkių metrų. Ant likusios kryžiaus dalies karojo užmesta virvė, kryžiaus apačioje matėsi pjovimo žymės.

Kiek toliau pamatė bėgančius penkis vyrus. Nusikaltėliai, matydami, kad juos pavys, iš kelio šoko į suartą lauką. Prisivijus, vienas iš nusikaltėlių atstatė pistoletą ir pagrasino: "Norite, vykitės!"

Tai buvo Lazdijų KGB etatinis darbuotojas Algis Gylys. Apylinkės pirmininkas Vabuolas pradėjo įtūžusiai spardyti vieną iš vaikinų: "Kas tu toks? Ko tau reikia?! Greitai būsi išaiškintas!" — rėkė pirmininkas.

Vaikinams į pagalbą atskubėjęs kun. Juozas Zdebskis apšvietė prožektoriumi nusikaltėlius. Saugumietis Algis Gylys, bijodamas, kad nebūtų atpažinti jo bendrininkai, prišokęs prie kunigo, išmušė iš jo rankų prožektorių ir išsuko lemputę.

Nusikaltėliai pradėjo išsisukinėti, jog jie esą nekaltai užpulti, o jaunimas juos kaltino: "Jūs vertėte kryžių".

Vienas iš nusikaltėlių rankoje tebelaikė metalui pjauti pjūklą. Pasimetę ir apstulbinti jaunimo ryžtingumu bei drąsa, kryžių griovėjai pasišalino, murmėdami, jog atsiskaitysią.

Kun. Zdebskis su jaunimu grįžo prie nuversto kryžiaus ir, garsiai kalbėdami rožančių, parnešė į Šlavantų bažnyčią.

"Kol kryžiai bus statomi, nors juos ir griautų, tauta bus gyva", — kalbėjo kun. Juozas Zdebskis. Jaunimas, sugrįžęs į tą vietą, kur žemėje buvo likusi kryžiaus stiebo dalis, surado tik ežero link vedančius pėdsakus . . . Kryžius buvo visiškai nupjautas ir pagrobtas.

Šlavantų tikintieji verkdami bučiuoja išniekintą kryžių, kaip simbolį jau 40 metų trypiamo tikėjimo ir niekinamų tautos tradicijų.

JAV LB IX Tarybos sesijoje iš k. kleb. kun. A. Kontautas, inž. Almis Kuolas, pravedęs banketo programą, kongresmanas Brian Donnelly su "Lietuvos draugo" žymeniu, inž. Brutenis Veitas, LB Bostono apygardos vicepirm., Birutė Banaitienė ir poetas Antanas Gustaitis, atžymėtas už ilgametę darbuotę švietimo srityje. Nuotr. K. Daugėlos

MADRIDO KONFERENCIJOS REIKALAIS

Spalio mėn. Vlikas pasiuntė memorandumą Madrido konferencijoj dalyvaujančių nekomunistinių šalių vyriausybėms. Jis joms padėkojo už nuoseklų ir kantrų Helsinkio akto principų ir įsipareigojimų laikymąsi. Taip pat priminė baltų jungtinę deklaraciją, pasirašytą 1979 rugp. 23. Maskvoj, kurioj raginama atitaisyti Molotovo-Ribbentropo suokalbio padarinius — sugrąžinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėms savo suvereninių teisių naudojimą.

Vlikas primena, kad, konferencijai Madride beposėdžiaujant, sovietai įkalino veik visus Maskvos deklaraciją pasirašiusius ir Lietuvos Helsinkio grupės narius bei juos pakeitusius asmenis ir kelis nužudė psichiatrinėse "ligoninėse". Pastaruoju metu nužudyti keli kunigai, padažnėjo kunigų sumušimai, bažnyčių deginimas, apiplėšimai ir vandalizmas.

Memorandume rašoma: "Neteisėtas suvereninių Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikų užgrobimas ir tų šalių kenčiančių gyventojų padėtis nusipelno saugumo ir bendradarbiavimo Europoj konferencijos dėmesio". Jeigu sovietų vyriausybė tebesinaudos "savo ankstesnių valdovų dalyvavimo agresijoj vaisiais, sulaužius sovietų taikos sutartis, nepuolimo ir draugystės paktus ir konvencijas, suderėtas su Latvija, Estija ir Lietuva, ir sulaužius Atlanto ir Jungtinių Tautų chartas, visuotinų Žmogaus teisių deklaraciją ir Helsinkio akto įsipareigojimus", tai Vakarų demokratijų vyriausybės prašomos tą reikalą įtraukti ; konferencijos galutinį aktą.

(Elta)

Japonija paskutinio karo metu naudojo apie 3,000 amerikiečių, kiniečių ir sovietų karo belaisvių įvairiem bandymam, kaip kūno dalių užšaldymui, kovai su įvairiom ligom ir pan.

LIETUVIŲ PRANCIŠKONŲ ŠV. KAZIMIERO PROVINCIJOS 250 METŲ SUKAKTIS

Pranciškonų ordino vyriausybė 1931 lapkričio 19 juridiškai paskelbė nepanaikintą Šv. Kazimiero provinciją su nepriklausomo vikariato teisėmis. Prieš 250 metų, 1731 spalio 12, Tarnovijos konvente, Lenkijoje, Lietuvos pranciškonais, pranciškonų generalinės kapitulos nutarimu Milane (1729.VI.12), buvo atskirti nuo lenkų provincijos. ir lietuviai pranciškonai savo provinciją buvo pavadinę mūsų tautiečio šv. Kazimiero vardu. Provincijolas gyveno Vilniuje.

POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II IŠRINKIMO TREČIOSIOS METINĖS

Šiomis dienomis visas krikščioniškas pasaulis su dėkingumu ir nuoširdžiais palaimos linkėjimais maldoj prisimena popiežiaus Jono Pauliaus II išrinkimo trečiąsias metines.

Nė vienas popiežius per tokį trumpą — vos trejų metų — laikotarpį nebuvo laimėjęs tiek daug nuoširdžių simpatijų visame pasauly kaip dabartinis Šv. Tėvas Jonas Paulius II. Užtenka prisiminti, kad Jonas Paulius II jau yra aplankęs daugiau negu 20 įvairių kraštų keturiuose pasaulio kontinentuose. Visur jį su dideliu entuziazmu sveikino milijoninės minios žmonių, priklausančių įvairiom rasėm, įvairiom tautom ir įvairiom religinėm konfesijom.

Jonas Paulius II jau yra paskelbęs tris enciklikas: Redemptor hominis", apie žmogaus orumą ir jo pagrindines, neliečiamas teises, "Dives in misericordia", apie Dievo gailestingumą, ir socialinę enciklką "Laborem exercens", apie žmogaus darbą.

Iš visų popiežių ilgoj Bažnyčios istorijoj popiežius Jonas Paulius II geriausiai pažįsta Lietuvą ir daugiausia palankumo rodo lietuvių tautai. Vos išrinktas popiežium, pradėdamas eiti savo pareigas, per didžiąsias inauguracijos iškilmes Šv. Petro aikštėj, kurias per radiją ir televiziją sekė visas pasaulis, Jonas Paulius II į lietuvius kreipėsi lietuvių kalba.

Jau pirmomis pontifikato dienomis, susitikdamas su lietuviais, vieno lietuvių radijo tarnybos bendradarbio Vatikane paprašytas, kad neužmirštų Lietuvos, Jonas Paulius II atsakė: "Pusė mano širdies yra Lietuvoj". Tai nebuvo nereikšmingi žodžiai. Jonas Paulius II dažnomis progomis užtikrino, kad kasdien meldžiasi už Lietuvą. Kiekvienų Kalėdų ir Velykų proga lietuviai išgirsdavo Šv. Tėvo sveikinimus lietuvių kalba. Lietuviškai jis ne kartą pasveikino ir didesnes lietuvių grupes audiencijose. Chicagoj į Amerikos lietuvius kreipėsi ilgesniu lietuvišku sveikinimo žodžiu. Pagaliau šiemet Lietuvos globėjo šv. Kazimiero šventės proga Jonas Paulius II aukojo mišias Lietuvos kankinių koplyčioj Šv. Petro bazilikoj ir pasakė ilgesnį lietuvišką pamokslą.

Lietuviai skaudžiai išgyveno žiaurų pasikėsinimą prieš Jono Pauliaus II gyvybę šių metų gegužės 13. "Mes puikiai suprantam, — rašė Lietuvos katalikai Šventajam Tėvui, išgirdę aną baisią žinią, — mes puikiai suprantam, ką reikštų šiuo metu Katalikų Bažnyčiai, pasauliui ir mum netekti Jūsų, kuris taip drąsiai ir taikliai mokat prakalbėti 'tylinčios Bažnyčios' lūpomis". Visa tikinčioji Lietuva karštai meldėsi, prašydama Dievą, kad Šv. Tėvas greitai pasveiktų ir kuo greičiau grįžtų prie Bažnyčios vairo.

Dėl to ir Lietuvos tikinčiųjų džiaugsmas, jų dėkingumas Dievui už išklausytą maldą šiandien yra ypač didelis.

AFGANISTANO LIŪNUOSE

Afganistano sostinė Kabulas dienos metu atrodytų visai normali, jei skersgatviuose ar aikštėse nestovinėtų šarvuoti autovežimiai ir mulų balso mečečių bokštuose nenustelbtų praskrendančių MIG-21 ūžimas. Iš vietinio aerodromo pakylą sovietų transporto lėktuvai stengiasi tuoj pat pasiekti tokį aukštį, kad iš aplinkinių kalnagūbrių jų nepasiektų partizanų naudojamos rankinės priešlėktuvinės raketos.

Prie senojo Kabulo daugelio namų iškabintos raudonos vėliavos pagal afganų paprotį pažymi, kad tų namų gyventoją yra ištikusi netikėta mirtis. Miesto bazaruose vyksta gyva prekyba: sovietų kariai keičia aprangą, degtinę ir net šaudmenis į hašišą. Europietis žemės ūkio specialistas tvirtina, kad jo veiklos riba yra sostinės priemiesčiai. Už 7 km esančio golfo lauko partizanai neliečia, nes žino, kad sovietai golfo nežaidžia ir kad juo tik retkarčiais pasinaudoja užsienio diplomatai. Bet jie dažnai apšaudo Kargha ežerą, kur sovietų kariai ir ligoninių slaugės mėgsta maudytis. Čia neseniai bežuvaujant buvo du sovietų kariai nušauti, du sužeisti, kitiem dviem pavyko pabėgti. Dabar besimaudančius sovietų karius saugo afganų kariai su šarvuotu autovežimiu ir žvalgomuoju laivu.

Sutemus sostinė pavirsta karo miestu. Nuo 10 val. vakaro kiekvienas gatvės praeivis gali būti nušautas be įspėjimo. Dienos metu praeivių dokumentus tikrinantieji jaunuoliai yra pakeičiami ginkluotais kariais. Afganų kariai su tankais ir šarvuotais autovežimiais užima pozicijas kiekvienoj miesto aikštėj, bet nakties tylą nuolat pertraukia automatinių ginklų ugnis, nes partizanam pavyksta įvairiais būdais įsiskverbti į miestą ir puldinėti vyriausybės pareigūnų namus ar policijos stotis.

Pabėgimai iš afganų armijos sudaro sunkiai išsprendžiamą problemą. Prieš 1978 perversmą joj buvo 100,000 karių, bet, Maskvai Afganistaną okupavus, kariuomenė sumažėjo iki 50,000, paskui vėl paaugo iki 70,000, bet šiuoi metu joj tebėra tik 30,000 karių. Drakoniškos priemonės šiai problemai pašalinti tik dar labiau ją paaštrino. Neseniai pašaukus į kariuomenę visus vyrus nuo 15 iki 35 m. amžiaus ir tarnavimo laiką prailginus, to amžiaus vyrai iš miestų pražuvo ir kai kurie prisijungė prie partizanų. Kiti paklausė šaukimo, bet po dviejų savaičių apmokymo, gavę ginklus, iš kariuomenės pabėgo.

Imant iš kitos pusės, partizanai neturi vieningos organizacijos, ir iš Egipto, Kinijos ar JAV gautų priešlėktuvinių ir prieštankinių ginklų jiem nepakanka apsiginti nuo MIG karo lėktuvų ir malūnsparnių naikinančios ugnies. Partizanus jungia tik bendra sovietų neapykanta.

Tokie yra suglaustai atpasakoti Time diplomatinio korespondento Strobe Talbott įspūdžiai iš jo oficialaus lankymosi Afganistane.

Albanija, kuri dėl ideologinių sumetimų yra nutraukusi ryšius su Sov. S-ga ir Kinija, sušaukė savo komunistų partijos kongresą, kurio metu valstybės galva Enver Hoxha įspėjo Jugoslaviją suteikti albanų gyvenamai Kosovo provincijai konstitucines respublikos teises.

Irano parlamentas nauju min. pirmininku patvirtino Mir Hussein Moussavi, kuris pažadėjo kovoti su kairiąja opozicija ir tęsti karą su Iraku.

JAV, besirengdamos staigaus panaudojimo junginio karo pratimam, apie 5,000 to junginio karių išdėstė Egipte, Sudane, Somalijoj ir Oane.

157-ju J.T. nariu buvo priimtos iš Britanijos nepriklausomybę gavusios Antigva ir Barbada salos.

Lenkijos Solidarumo unijos įstaiga New Yorke buvo uždaryta, nes unijos vadovybei atrodė, kad šiuo metu jos veikimas nebūtų tikslingas.

Savaitės įvykiai

Teisingumo sekr. William F. Smith pareiškė sieksiąs, kad federaliniai teismai nesikištų į įstatymus leidžiančių organų sritį, kaip rasinių kvotų nustatymą, mokyklinę desegregaciją ir pan. Šis jo pareiškimas sukėlė gyvą liberalų reakciją.

Buv. Britanijos žvalgybos agentas ir filmų bendrovės aukštas pareigūnas Leo Long prisipažino karo metu teikęs Sov. Sgai žinių per anksčiau prisipažinusį šnipą, karalienės Elzbietos II meno patarėją Anthony Blunt.

Aliejų eksportuojančios valstybės savo konferencijoj sutarė nustatyti pastovią kainą už eksportuojamą aliejų — 34 dol. už statinę. Vartotojam degalų kaina pakils 3 ar daugiau centų už gal.

Ispanijos parlamentas patvirtino vyriausybės planą pasidaryti Nato narių. Prieš planą balsavo komunistai ir socialistai.

Žinovai tvirtina, kad Libija būtų nepajėgusi įsikišti į kaimyninio Chado reikalus, jei buv. CIA pareigūnas Edwin P. Wilson nebūtų parūpinęs įvairių karinių reikmenų ir jei buvę JAV karo lakūnai ir mechanikai nebūtų aptarnavę į Chadą skrendančių lėktuvų.

Tibete lankęsi Indijos piligrimai tvirtina, kad prie Tibete esančio indam ir budistam švento Mapam ežero buvusieji vienuolynai ir šventyklos Kinijos kultūrinės revoliucijos metu buvo paversti griuvėsiais.

Sov. S-gos prez. Brežnevas, prieš išvykdamas vizito į V. Vokietiją ir siekdamas atgaivinti atolydžio politikos laikus, patikino, kad Sov. S-gos karinė doktrina esanti tik gynybinė ir atmeta preventyvinį ar pirmutinio smūgio karą. Jis taip pat prisipažino, kad europinėj Sov. S-goj yra išdėstytos 875 vidutinės tolinašos raketos ir kad naujos generacijos tokios raketos galės išmesti iš karto po 3 užtaisus į skirtingus taikinius, bet užmiršo paminėti, kad ir už Uralo išdėstytos raketos, ir nauji bombonešiai ir kiti kovos lėktuvai yra taip pat nukreipti prieš V. Europą.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Neseniai Lietuvoje buvo išleista seniai žadėta Belgijoje gyvenančio lietuvio rašytojo **Eduardo Cinzo apsakymų rinktinė "Spąstai".** Ta proga "Tėviškės" draugija pakvietė autorių apsilankyti Lietuvoje. Svečias susitiko su rašytojais: J. Baltušiu, V. Bubniu, V. Reimeriu, R. Lankausku, J. Nekrošium, B. Raguočiu. Į gimtąjį Rietavą E. Cinzą lydėjo Vytautas Kazakevičius. Rašytojas aplankė savo motinos kapą. Buvę Ciužų kaimynai labai domėjosi E. Cinzo knygomis, norėjo gauti jo autografų, bet, deja, Rietavo knygyne jo knygos negalima buvo nusipirkti. Net nuvažiavę į Telšius, Plungę ir į Varnius, E. Cinzo knygos negavo. Tai ir parodo lietuviškos knygos badą Lietuvoje. Galima spėti, kad "Spąstų" ir tiražas buvo nedidelis. Tik Vilniuje dar esą galima knygų gauti. Tai tokia buvo E. Cinzo šios vasaros viešnagė pavergtoje Lietuvoje. Gimtasis Kraštas įdėjo jo fotografiją, o V. Kazakevičius aprašė visą svečio odisėją.

— Kazio Inčiūros draminiai kūriniai išspausdinti jam skirtoje knygoje "Gulbės giesmė". Knyga turi 690 psl., jos skelbiamas tiražas — 7,000 egz.

— **Kauno dramos teatras** spalio pradžioje gastroliavo Leningrade. Be kelių sovietinių autorių, teatras nuvežė ir H. Ibseno "Statytoją Solną", A. Strindbergo "Kreditorius", V. Krėvės "Šarūną".

— Paskelbtas **Šiaulių miesto generalinis pertvarkymo planas.** Iki 2000 metų Šiauliai turėsią 160 tūkstančių gyventojų. Greičiausiai gyventojų prieauglį sudarys kolonistai iš "plačiosios tėvynės", kalbą rusiškai. Šiaulių miesto generalinis planas skelbiamas jau kelintą kartą. Tai vis sovietinio biurokratizmo vaisiai.

— Nors pavergtoje Lietuvoje ir yra išleistas kultūrinių ir archeologinių paminklų apsaugos įstatymas, nors yra sudaryti saugotinų vietų ir pastatų sąrašai, bet, kaip be atodairos buvo naikinami tolimos ir netolimos praeities paminklai, taip ir dabar tebenaikinami. Akivaizdus tokio naikinimo įrodymas yra Kultūros Barų Nr. 8 Antano Steponkaus paskelbtas straipsnis **"Paminklo praradimas"**, kuriame vaizdžiai aprašoma, kaip buvo *sunaikintas Mažeikių rajone Griežės senkapis* — svarbus archeologinis paminklas. Tai įvyko 1980 lapkričio mėnesį. Mat, tada Mažeikių naftos perdirbimo fabriko statybai, betono liejimui, skubiai prireikėjo žvyro ir smėlio. Senajam karjere žvyras ir smėlis buvęs išsibaigęs, tai statybos vykdytojas buldozerį, ekskavatorius ir sunkvežimius pasiuntė į Griežės senkapį. Suprantama, kad darbininkai nieko nežinojo, kad čia yra saugotinas archeologinis paminklas, nes Mažeikių rajono valdžia nebuvo pasirūpinusi čia pastatyti lentelės ir nebuvo pažymėjusi draustinio ribų. Tik po pusmečio buvęs surašytas aktas ir tariamai nubausti kaltininkai — po 20 rb. pinigine pabauda. Mažeikių rajone esą net 165 istorijos ir kultūros paminklai, jų sąrašą turi įvairios įstaigos, net mokyklos įpareigotos saugoti savo apylinkės paminklus, bet praktikoje apsaugos nuostatai biurokratų užmiršta. Iš viso ta Mažeikių naftos perdirbimo įmonė yra didelė nelaimė Lietuvai: užteršia aplinką ir vandenis, plečia rusų kolonizaciją, sauvališkai naikina gamtą ir istorinius paminklus.

— Rugsėjo pabaigoje Druskininkuose buvo **suorganizuotos "Čiurlionio dienos"**, į kurias suvažiavo dailininkai iš Vilniaus ir Kauno, įsijungė į kūrybos darbus ir vietiniai dailininkai. Nupiešta ir nutapyta daug Druskininkų ir apylinkės vaizdų. Į plenarą atvyko ir dailininkų žymūnai: pirmininkas J. Kuzminskis, K. Bogdanas, S. Veiverytė, taip pat eiliniai tapytojai G. Kariniauskaitė, M. Kulikauskienė, R. Kunca, A. Mosiejus, grafikas K. Ramonas, vitražistė E. Valiūtė, akvarelistai A. Balevičius, O. Jablonskis, A. Nedzelskis, E. Šturmaitė, A. Šuliauskas, portretistai ir peizažistai G. Didelytė ir N. Vilutytė-Dalinkevičienė. Parodos vyko "Nemuno" ir "Eglės" sanatorijose. M.K. Čiurlionio gimtadienyje dailininkai susirinko Čiurlionio memorialiniame muziejuje, aptarė savo darbo rezultatus, prie Čiurlionio paminklo padėjo gėlių. Dailininkai dalį savo sukurtų paveikslų padovanojo kuriamam Druskininkų dailės muziejui.

— Spalio mėnesį įvykusiame **Leningrado ir Pabaltijo respublikų saviveiklinių filmų festivalyje** Leningrade lietuviai filmų mėgėjai laimėjo 10 premijų. Didžioji festivalio premija teko *vilniečiui V. Kažukauskui*. Leningrado profsąjungų dovaną gavo "Vilnies" filmų studijos autoriai *P. Pimpė, V. Rauka* ir *R. Zacharevičius* už filmą "Ar saldus žemdirbiui cukrus". Kitų metų mėgėjų filmų festivalis numatytas Taline.

— Spalio mėnesį Nidoje įvyko **propagandinis seminaras,** kuriame "Nemuno" ir "Tekstilininko" žurnalistai buvo įtaigaujami, kaip pagerinti jaunimo politinį ideologinį auklėjimą pagal komunistų partijos XXVI suvažiavimo nutarimus. Tokių politinių ideologinių seminarų būna ir kitose vietose, ir gana dažnai. Tai rodo, kad prievartinė išsigimusios komunistų ideologijos indoktrinacija prie jaunimo nelabai limpa.

— Rugsėjo pabaigoje Lietuvos **muzikologai** svečiavosi Minske. Maskva labai skatina Lietuvos bendradarbiavimą su Gudija. Neseniai Vilniuje lankėsi Minsko muzikologai, po to Gudijos kinematografininkai. Lietuvos muzikologų lankymasis Minske buvo revizitas gudų muzikologams. Lietuvių delegacija buvo gana gausi: J. Gaudrimas, V. Landsbergis, A. Tauragis, A. Ambrazas, O. Narbutienė, J. Gustaitė, R. Gaidamavičiūtė, J. Burokaitė, V. Venckus, V. Jurkštas. Numatomas išleisti straipsnių rinkinys, atspindįs lietuvių ir gudų muzikinius ryšius.

— Jauna, bet jau pagarsėjusi vilnietė **pianistė Mūza Rubackytė** Budapeste įvykusiame Listo-Bartoko tarptautiniame pianistų konkurse laimėjo antrą vietą ir sidabro medalį. Iš tikrųjų ji yra žymiausia konkurso laimėtoja, nes pirmoji vieta nebuvo niekam paskirta. Laureatų koncerte M. Rubackytė atliko "Trečiąjį" B. Bartoko koncertą fortepijonui.

— **Į Vilnių parvežta iš Maskvos dailės paroda,** skirta komunistų XXVI suvažiavimo garbei. Iš lietuvių dailininkų parodoje išstatyti S. Džiaukšto, N. Gaižauskaitės, V. Ciplijausko, R. Bičiūno ir dar kelių kūriniai. Paveikslų tematika — "Mes kuriame komunizmą".

— Išgriautų lietuviškų kaimo viensėdžių ir sodybų vietoje įsikūrę kolchozai pasižymi sovietiniu apsileidimu ir netvarka. Bet jau kelinti metai **susirūpinta jų aplinkumos sutvarkymu, pagražinimu.** Šiais metais keliems kolchozams net paskirtos premijos už ūkio ir grupinių gyvenviečių sutvarkymą ir pagražinimą.

Pr. N.

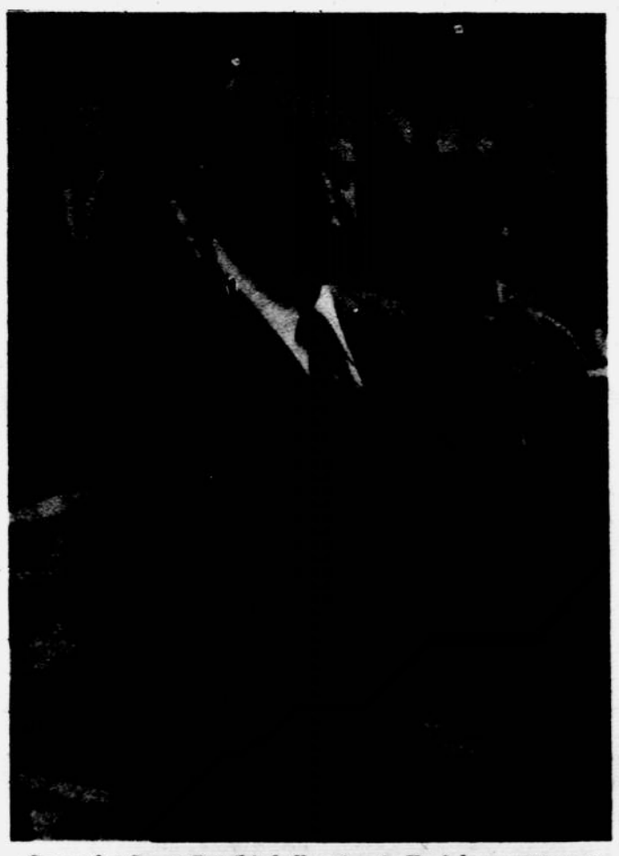

Generolas Stasys Raštikis kalba vienoje Kaziuko mugėje Los Angeles. Už jo gilumoje — Valentinas Varnas. Gen. S. Raštikis rugsėjo 13 paminėjo 85 metų sukaktį. Jis buvo Lietuvos kariuomenės savanoris, sužeistas laisvės karuose, Lietuvos kariuomenėje ėjęs įvairias pareigas, buvęs pulkų vadas, gen. štabo viršininkas ir kariuomenės vadas bei krašto apsaugos ministeris. Gimė 1896 Kuršėnuose, nuo 1901 gyveno Dūkšte, Vilniaus krašte. Bolševikmečiu, jam pasitraukus į Vokietiją, okupantai išvežė į Sibirą jo tris dukreles. Jis pats su žmona 1944 pasitraukė iš Lietuvos, į Ameriką atvyko 1949, 1955-1968 lektoriavo amerikiečių karo mokyklose. Dabar su žmona Elena gyvena Kalifornijoje. Sveikiname šaunųjį Lietuvos karį, tauru lietuvį patriotą. Ilgiausių metų! Nuotr. L. Briedžio

JAV LB X-osios tarybos ir PLB VI-ojo seimo atstovų RINKIMAI

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba praneša, kad 1982 gegužės 8-17 įvyks JAV Lietuvių Bendruomenės X-osios tarybos ir JAV LB atstovų į VI-ąjį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą rinkimai. Į JAV LB X-ąją tarybą renkama 60 asmenų, o į PLB VI-ąjį seimą — 45 atstovai.

Rinkimuose gali dalyvauti ir kandidatuoti visi lietuviai nuo 18 metų amžiaus. Kandidatus į JAV LB X-ąją tarybą ir VI-ąjį PLB seimą atskiruose sąrašuose gali siūlyti ne mažiau kaip 10 toj apygardoj gyvenančių lietuvių. Tas pats kandidatas gali būti abiejuose sąrašuose.

Rinkimų komisijos sudaromos:

Vyriausioji — iki 1982 sausio 7.

Apygardų — iki 1982 vasario 7.

Apylinkių — iki 1982 kovo 7.

Kiekvienas balsuotojas galės balsuoti asmeniškai rinkimų būstinėj arba laišku. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

GUDŲ LAIKRAŠTIS APIE "LITVĄ" ir "ŽAMOJCIUS"

Lietuva iš tikrųjų yra Gudija, o save lietuviais vadiną "žamojciai" yra sovietų įkvėpti. Taip rašo New Yorke anglų kalba leidžiamas gudų laikraštis The Byelorussian Times (1981 liepa).

Pasirodo, kad gudai Amerikoj nepatenkinti angliškuoju terminu "Byelorussia". Vieni nori jį pakeisti terminu "Bielarus", o kiti siūlo, kad Gudija būtų vadinama "Litva" — vardu, kurį ji turėjo "daugiau kaip septynis šimtmečius". Tokį sprendimą ypač propaguoja profesorius Jan Stankievič ir dr. Peter Markouski, kuris savo periodiniuose leidiniuose kalba apie "Via Litva" (Didžiąją Lietuvą).

Anot straipsnio autoriaus, "žamojciai (sovietų lietuviai) gali vadintis kaip tik jie nori, bet jie nepajėgs apgauti istorijos su savo rusų inspiruotais klastojimais. Tokie pavadinimai, kaip "Lietuvos Sovietų Socialistinė Respublika" ar "Lietuva", tėra rusų propagandos išgalvojimas; tikrasis jų vardas yra "žamojcija" (zhamoyc), O ir ta "žamojcija" kadaise buvo Bielorusijos nuosavybė. Gudų valstybę, vardu "Litva", valdė šie gudų valstybės vyrai: Mendog, Vitenes, Gedymin, Olgerd, Vitaut. "Bielorusijai" priklausė ir didelė dalis Ukrainos. (Elta)

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik lietuviais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2611.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS
Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.
116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418
Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.
SKAMBINTI: (212) 441-0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir Komercinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fasolino MEMORIALS
86-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALĖ
KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
● LĖKTUVAI
● LAIVAI (CRUISES)
● TRAUKINIAI (AMTRAK)
● AUTOBUSAI
● NUOMOJAMOS MAŠINOS
● VIEŠBUČIAI
● ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207
Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. (ISSN 0011-6637)

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — $15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungs AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS ● Prenumerata metam $1.00 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiura ● Pavardė pasirašyti straipsniai nebutinai išreiškia redakcijos nuomonę ● Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija nestoko.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Šventė ne už kalnų

New Yorke ir kitur jau persigrupuoja Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai ir rengiasi paminėti Lietuvos nepriklausomybės šventę. Kur nėra Alto skyrių, minėjimą rengia kitos organizacijos. Ir jos tikriausiai jau ima planuoti, kaip ateinančiais metais paminės Lietuvos nepriklausomybės šventę.

Kai planuojama, tai verta iš anksto apie ją pakalbėti, išryškinti svarbesnius momentus, paskatinti vienus ar kitus. Dažnai pasidaro sunku surasti ką nors naujo, kai šventė minima metai iš metų. Savaime viskas subanalėja, o kai banalėja, tuoj žmonės traukiasi. Jie mažiau besilanko, mažiau aukoja lietuviškiem reikalam. Tad rengėjai jau dabar turi nupūsti visas banalumo dulkes ir ieškoti naujumo, pakilumo, šventę rengti su entuziazmu ir tą entuziazmą perkelti į žmones.

Į amerikiečių visuomenę eikime kuo plačiausiai! Tai mūsų visų šventa pareiga. Būtinybė! Reikia tą visuomenę informuoti, laimėti savo interesam.

Čia turime ilgametę tradiciją, rašome laiškus savo kongresmanam, senatoriam, valstybių gubernatoriam, miestų valdytojam. Jau dabar parašykime tokius laiškus ir priminkime, kad tokia šventė yra, kad yra ir tokia Lietuva, kurią kiti nuskriaudė ir atėmė jos nepriklausomybę. Kas šiek tiek seka televiziją, tas pastebėjo, kaip svarbūs tokie laiškai. Mum, kovojančiai tautai, laiškų rašymas yra viena iš kovos priemonių. Laiškai veikia, skatina, ragina kongresmanus, senatorius prisiminti Lietuvą, kalbėti senate ar kongrese, skatina prisidėti prie rezoliucijų. Laiškai gubernatoriam ir miesto burmistram primins, kad ir šiemet reikia iš anksto parengti proklamacijas.

Radijas ir spauda yra labai svarbios komunikacijos priemonės. Panaudokime jas! Į radijo stotis reikia eiti iš anksto su gerai parengta programa. Yra įvairių stočių, kurios turi savo specifinę paskirtį, vienos duoda klasikinę muziką, kitos lengvąją. Tai iš anksto reikia parengti tokias programas, kad stotys jomis susidomėtų ir jas transliuotų.

Čia daug nuveikti gali LB vietos vienetai, daug gali nuveikti ir pavieniai žmonės, entuziastai, kurie gali vieni parengti programas ir pristatyti stočiai.

Ir LB vadovaujantieji žmonės tegu pasirūpina parengti garsajuostes su įkalbėtu tekstu. Tekstas turi būti parengtas profesionaliai, gerai įkalbėtas, nes tik geras garsajuostes paims radijo stotys.

Į vietos laikraščius galime patekti, rašydami jiem laiškus. Nepalikime savo vietinių laikraščių. Parašykime jiem laiškus, panaudodami aktualią medžiagą, prisimindami naujausius įvykius, Sovietų Sąjungos nuolatinį veržimąsi, pavergtas tautas. Čia kiekvienam yra daug medžiagos. Reikia tik noro kokį vakarą paskirti laiškų rašymui.

Daugiau jaunimo įtraukime į savo minėjimo komitetus, į programas. Kur yra lituanistinės mokyklos, įtraukime jas, nes toks bendras mokyklos pasirodymas stamantriai veikia pačią mokyklą. Altas jau labai uždaras, neįsileidžia jaunųjų žmonių. O reikėtų ir juos atvesti į rengimo komitetus, kad išmoktų vadovavimo technikos, kad jaustų pareigą — eiti ir dirbti.

Paverskime kūrybine šventę. Šalia minėjimų stenkimės surengti literatūros vakarus, dailės parodas, koncertus, nes kūryba labiau įprasmina šventės pager-

(nukelta į 4 psl.)

Trumpų rudens atostogų metu buvo progos pakeliauti po rytinį JAV pakraštį, kur mus greitkeliuose ir mažesniuose keliuose lydėjo nuostabiai gražios rudens nudabintų miškų, parkų ir sodų spalvos, kur nuo Atlanto pūstelėjęs vėjas kartais priversdavo ir gerokai padrebėti po tvankių, karštų ir drėgnų sostinės ilgų vasarų.

New Yorke ir jo apylinkėse sugrįžo tiek mielų atsiminimų iš 1949-50 metų, kai teko ten gyventi ir vaikščioti ne tik Great Necko, bet taip ir paties New Yorko bei Brooklyno, Maspetho ir kitų priemiesčių gatvėmis. Šiandien tas apylinkes raižo platūs greitkeliai, kurių tada dar visai nebuvo, o dabar ir jie jau atrodo net senstelėję.

Kai Metropolitan operos rūmuose "Traviatos" spektaklio metu netikėtai susitiktas akt. V. Žukauskas su žmona dr. Marija (bilietai į spektaklį buvo Darbininko redaktoriaus kun. dr. K. Bučmio dovana) pasisiūlė rytojaus dieną mus nuvežti į pirmąją mano "tėvynę" JAV-bėse — Great Necką, nustebau, kai jis pasakė, kad iš Darbininko redakcijos Brooklyne iki Great Necko tik keliolika minučių kelio automobiliu. Kaip sumodernėjo laikai, kaip sutrumpėjo nuotoliai!

Kažkoks nepaprastas jausmas apėmė, kai po 31 metų vėl atsiradau Great Necke, Steamboat gatvėj, prie to buvusio seno ir apleisto didelio daržo, iš kur mus, tik ką atvykusius į Ameriką, mūsų kontraktorius Aleksas Vasiliauskas-Wesey susodindavo į nedidelius sunkvežimius ir išveždavo visai dienai dirbti įvairių milionierių soduose. Pavakary tuos išmėtytus "desantininkus" vėl surinkdavo ir parveždavo į tą patį daržą, iš kurio skirstydavomės namučių link, kai kurie prakaito nuplauti užsukdami ir į pašonėj buvusį

DIDELIŲ KONTRASTŲ AKIVAIZDOJE

Reportažas iš JAV rytinio pakraščio — 1

garsų Kasmočiaus saliūną.

Beje, šiandien buvusioj lietuviškoj Kasmočiaus saloj šeimininkauja jau negrai, o buvęs Vasiliauskų apleistas daržas, mūsų surinkimo vieta, neatpažįstamai pasikeitęs: ten papėdėj naujutėliai namai, o čia, prie Steamboat gatvės, išaugusi Vasiliauskų daržininkystė ir gėlių parduotuvė, naujas jų namas.

"Ar beatpažins mane kas čia po 31 metų?" — galvojau, kai akt. V. Žukausko vairuojamas automobilis, išlėkęs iš Long Island greitkelio, riedėjo gerokai ūgtelėjusio Great Necko centrine gatve, kur teatpažinau gal tik senąją geležinkelio stotelę, Šv. Aloyzo bažnyčią, į kurią anais laikais rinkdavomės pamaldom ir kur vėliau vargonininkavo mano neužmirštamas bičiulis a.a. muzikas Mykolas Cibas, prieš metus netikėtai miręs tame pačiame Great Necke.

Dar keli namai toliau, ir matau raudonų plytų vienaaukštį mūriuką, kuriame 1950 m. mudu su Kęstu Miklu susipažinom su gražia juodaplauke Amerikos lietuvaite Elenute. Vėliau ji tapo Kęsto Miklo žmona, o dabar štai, prieš išvykstant atostogų, Darbininke perskaičiau nelauktą nekrologą a.a. Elenutei Miklienei mirus. Taip ir galvoji, koks žiaurus yra tas prabėgantis laikas.

Sustojus Steamboat gatvėj prie Vasiliauskų daržo, kur prieš akis šį kartą išdygo parduotuvė ir daugybė gėlių aplink ją, tarp jų pamatau triūsiančią moterį. Ji šviesiaplaukė, panaši būtų į mano buvusią šeimininkę Stasę Vasiliauskienę. Sustojus automobiliui, ji pasižiūri, tikriausiai pagalvojusi, kad atvažiavo kokie kasdieniniai pirkėjai. Tačiau ne, atvažiavo žmogus, kurio ji nematė per 31 metus, nors prieš tai vienoj pastogėj buvo išgyventa keliolika mėnesių, kartu valgyta jos pagamintą maistą, kartu vaišintasi, važinėta, jos vyrui lankant įvairias Lietuvos vyčių kuopas . . .

Sekundė kita nelaukto ir netikėto susitikimo. Ir štai atpažįsta mane, ir sako, kad aš nepasenęs. Ir ji pradeda graibytis lietuviškų žodžių, atseit, tos kalbos, kuria kalbėjom prieš 31 metus, nes tada mes, tik ką atvykę į Ameriką, anglų kalbos dar nemokėjom, o jie, Amerikos lietuviai, savo tėvų kalbos nebuvo užmiršę.

Kiek prisiminimų, kiek minčių šią netikėtą susitikimo akimirką! Stasė aprodo visą sodybą, klausinėja apie Zenoną (dr. Z. Prūsą), su kuriuo anais laikais viename kambarėly pas Vasiliauskus gyvenom. Taip sugrįžta praeitis, tie 31-neri nušvilpę metai. Tik, deja, Alekso Vasiliausko nėra. Dirba kažkur milionierių soduose. Po poros valandų sugrįš. Kiek dar kalbos būtų!

Tačiau mano žmona kiek nerimauja: ji dar nori šiandien pamatyti Manhattaną. Kas jai Great Neckas: nei ji čia gyveno, nei savo būsimą vyrą tada pažino, o aš taip norėčiau susitikti su Gene ir Aleksandru Merkeliais, su matematiku Ignu Kazlausku, a.a. M. Cibo našle Fene, užsukti į Almaus Šalčiaus galeriją, pamatyti dar kitus, nes viskas čia pat pašonėj.

Vitalis Žukauskas sako: "Moterų reikia klausyti". Tad vėl sudiev Great Neckui. Gal iki kito apsilankymo nebereikės laukti 31 metų, nes ir šioj žemėj jau tiek nebeišgyvensiu. Ir šiandien jau nebe tie laikai, nebe ta sveikata. Iš Great Necko, būdavo šeštadienio popietėmis iškildavom į New Yorką ar Brooklyną ir tik pirmadienio rytą, dažniausiai dvi naktis visai nemiegoję, grįždavom tiesiai į milionierių sodus. Buvo laikai, gražūs laikai . . . Į Apreiškimo bažnyčią Brooklyne sekmadieniais sumos metu sunkiai įsigrūsdavai, o Klasčiaus darže, Maspethe, piknikautojų būdavo tūkstančiai. Ir kiek tų lietuviškų saliūnų, užeigų Grandstrytyje ir kitose Brooklyno dalyse rasdavai!

O dabar, kai, sugrįžę iš Great Necko, iškeltiniu Jamaicos linijos traukiniu kurio vagonai atrodo dar tokie pat, kaip prieš 31 metus, tik su tuo skirtumu, kad dėl begalės grafito reizginių jų sienose, lubose bei duryse negali ne tik saulės, bet ir dangaus matyti, lėkėm į Manhattaną, V. Žukauskas ragino atkreipti dėmesį į daugybę praleńkiamų namų, kurių langai išdaužyti ir jie paversti beveik laužu. Vienu metu pro traukinio langus parodė ir buvusios lietuvių Angelų Karalienės bažnyčios švytintį fasadą; čia ilgus metus vargonininkavo mano senas pažįstamas a.a. muz. Mykolas Liuberskis.

Kažkaip tikrai graudu pasidarė, matant tokius didelius kontrastus: kas buvo prieš 31 metus ir kas yra šiandien. Bet, kai po valandėlės New Yorke vaikščiojom po Rockefellerio Centrą, po Penktąją Avenue, kai užėjom į Šv. Patriko katedrą, kontrastai vėl išdilo, nes dar daug kas čia yra likę nepaliesta per tuos daugelį metų.

VL.R.

Clevelando lituanistinė šv. Kazimiero mokykla su mokytojais. Nuotr. V. Bacevičiaus

— Jūros mokslų ir gamtos apsaugos skyriui IV Mokslo ir kūrybos simpoziume pirmininkauja dr. Vytautas Klemas. Valdas Adamkus praneš apie Gamtos apsaugos reikšmę 26 metų laikotarpyje. David Paskausky — apie Jūros srovių modeliavimą, Richard Legeckis — apie Jūros srovių studijas naudojant satelitus, Povilas A. Mažeika — apie Pastaruosius Karibų jūrų tyrimus.

— Toronto universitete lapkritis bus baltiečių mėnuo. Lietuviam atstovauti sutiko muz. D. Viskontienės vadovaujama "Volungė". Gintaro parodos paruošimą koordinuoja G. Lapienė.

ATOSTOGŲ PUOKŠTĖ

ALĖ RŪTA

2

Kieme pasitiko seselė Rita, kurios pareiga esanti atostogaujančius ir pakeleivius priimti, įkurdinti. Įsiprašiau į nedidelį, bet labai jaukų, švarų kambarėlį antrame aukšte. Pro langą mačiau aukštus medžius, rožių daržą (kur turbūt Danguolė Sadūnaitė eilėraščius rašo . . .), koplyčią ir kiemą. Seselė Rita — kantri ir labai rūpestinga svečių globėja. Taip pat ji savaitgaliais sumaniai organizuoja ir praveda kultūrines vakarones; vieną iš jų teko matyti ir pačiai dalyvauti. Toj "literatūrinėj vakaronėj" man ypač patiko juokingas seselės Jonės pasakojimas ir prelato Balčiūno "deklamacija" . . .

Seselė Rita apvedžiojo po "Putnamo dvarelį", aprodė žymesnes vietas: "Fatimą" (jaukią vietą pasimelsti ir pamedituoti prie Marijos), kapinaites, kurios, deja, vis plinta . . . Čia pasimeldėm prie prof. J. Brazaičio kapo, prie El. Balčiūnaitės-Masaitienės, Nasvyčių (kalifornietės Giedros Gudauskienės tėvų), kanauninko M. Vaitkaus ir kitų. Kapinės labai jaukios, gražiai prižiūrėtos, daug gėlių. Parodė seselė Rita ir Putnamo daržus bei pievas (nuo nojamas), Putnamo įnamių atskirus namukus ir gražius namus, naują koplyčią, jaukią ir išpuoštą lietuvių meno kūriniais.

Valgykloj susipažinau su kun. J. Tautkum, prof. dr. A. Kuču, kurio istorines knygas apie senuosius lietuvius ateivius Amerikoj esu skaičiusi, su dr. O. Labanauskaite ir kitais kultūrininkais.

Sekančią dieną susitikau ir su vienuolyno Motinėle, sesele Aloyza (Šaulyte). Niekaip neatpažintum, kad ji Amerikos lietuvaitė; puikiai kalba ir rašo lietuviškai. Visą laiką jutau ne tik svetingą globą, ne tiktai grynai lietuvišką aplinką, bet seselės Aloyzos asmeny galėjai pajusti beveik seserišką globą, net širdingą draugystę, kuri nepamirštama. Būdama taip užsiėmusi vienuolyno reikalais, vis dėlto ir man ji pašventė beveik visą pusdienį, aprodydama spaustuvę, knygyną (susipažinau ir su knygyno "širdim", M. Avietėnaite), kitas patalpas, supažindindama su darbščiu personalu, pasikalbėdama apie spaudos reikalus . . . Seselės Aloyzos globa ir draugiškumas bei pokalbiai su ja apie "plačiuosius lietuvių kultūrinius plotus" liko man brangiais ir nepamirštamais. Seselių "dvare" visur jautėsi nepaprasta tvarka, sumanumas ir, žinoma, religinė nuotaika.

Vienuolyno "namų viršininkė" šiuo metu — seselė Margarita. Jos šypsenos ir draugiškumo užtenka visiems, o koplyčioj — jos gražaus balso maldų kalbėjime ir giesmių giedojime . . . Su ja turėjau malonumo pasikalbėti — jai laistant pavakare gėles ir krūmelius, skinant avietes, pietų metu, pasivaikštant; ji mane pavežė ir į netolimą miestelį, iš kur autobusu lėkiau į Bostoną. Seselė Margarita — viena jauniausių Putname seselių; jos darbštumo ir sumanumo reikalinga jaunimo stovyklose, Kanadoj ir Amerikoj, ji dažnai atstovauja seselėms suvažiavimuose ir kultūriniuose renginiuose, ji propaguoja A. Galdiko meno kūrinius (tuo ir kitais reikalais neseniai ji lankėsi ir Californijoj), — visur jos pilna, ir visur ji labai reikalinga.

Vienuolyno kapelionas prof. kun. Stasys Yla yra ir poetas, rašytojas, Lietuvių Rašytojų draugijos narys; taigi drįstu vadinti jį kolega. Be to, esam rytų aukštaičiai, taigi kalbų įvairiomis temomis atsiranda. Buvo tikrai privilegija man su juo protarpiais šnektelti apie jo kūrybinius planus, apie jaunimą ir bet kurią temą, religinę ar literatūrinę, kiek pagvildenti. Tokie pokalbiai praturtina ir sustiprina. Atrodo, kun. St. Yla turi visiems laiko ir noro pagelbėti; ypatingas jo palinkimas — į jaunimą, kuris jį (Dainavoj ir kitur) labai mėgsta.

Aplankiau ir kun. St. Ylos "Pilį", kurios bokšte — mūsų trispalvė vėliava. Tai meniškas kūrinys-statinys, istorine tema; į jį sudėta kun. Ylos nesuskaitoma daugybė fizinio darbo valandų, daug sumanumo, lietuviškos vizijos ir širdies. Pilis papuošta dailininkų Elskaus, Kašubos, Jonyno, Kašubienės ir kitų kūriniais. Taigi prof. kun. St. Ylą galima pavadinti ne vien poetu — rašytoju, bet ir architektu, statybininku, gal ir mūrininku, o gal ir dailininku . . . Daugiatalentis ir begalinės kantrybės žmogus.

(Deja, prasilenkiau su kolegėm poetėm Danguole Sadūnaite ir Ona Mikailaite, kurios tuo metu buvo iš vienuolyno išvažiavusios.)

Svečių kambarius tą savaitgalį pripildė ekskursantai iš Montrealio (pensininkų klubo Rūtos nariai); jų tarpe susitikau kolegę iš Vilniaus universiteto Stasę Lelytę-Ališauskienę, rokiškietę Genę Urbonaitę, anykštietį Julių Jurėną ir kitus mielus žmones.

Alkos muziejų aplankiau per du kartus — taip buvo įdomu. Jį veda dr. J. Kriaučiūnas. Muziejus gražiai tvarkomas, turtingas eksponatais. Tai bene saugiausia vieta mūsų kultūrinių vertybių archyvui, kol ateis laikas perduoti jas laisvai Lietuvai.

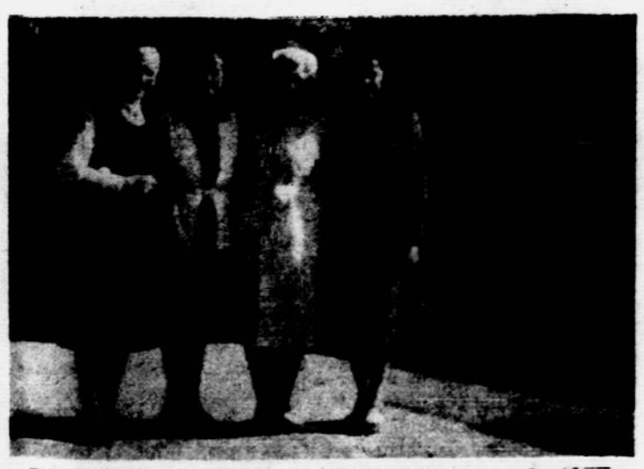

Prie Putnamo vienuolyno vartų. Iš k. Motinėlė seselė Aloyza, Alė Rūta, E. Abelkienė, seselė Margarita.

Prie Putnamo seselių "ūkio" gyvena kiek ir pasaulinių pensininkių. Labiau teko susipažinti su buvusia mokytoja Elena Abelkiene. Tai stipri žemaitė, su atsidavimu talkinanti seselėms. Man ji buvo gera ir paslaugi: trumpu keliu per miškelį (antrą kartą) nuvedė į Matulaičio namus (senelių-ligonių prieglaudą, administruojamą seselių). Gražus pastatas, jauki koplyčia, švaru, gera priežiūra (čia aplankiau ir pusseserės uošvę Kristiną Raulinaitienę iš Clevelando, Ohio). Liūdnas žmogaus gyvenimo saulėlydis; bet Matulaičio namuose gera vieta jį praleisti . . .

Buvo malonu Putname susitikti ir prel. V. Balčiūną, kun. Alf. Grauslį (jį visur matydavau su knyga . . .) konsulą Anicetą Simutį, ponus Parėščius iš Kanados ir kitus. Į Putnamą suvažiuoja ar užvažiuoja žmonių iš įvairių apylinkių, įvairių kraštų. Didžiausi čia atlaidai ir turgūs būna per Šv. Oną, liepos 26, bet jau man nebeteko ten būti.

-o-

(Bus daugiau)

PERŽVELGTA METINĖ BENDRUOMENĖS VEIKLA

JAV LB IX-osios tarybos trečioji sesija vyko Bostone spalio 24-25

K. JANKŪNAS

(Tęsa iš praeito numerio)

Esančios realios galimybės brandaus amžiaus žmonėm lietuviškų sodybų kūrimui didesnėse lietuvių kolonijose. Vykdomas lietuvių, pasiekusių 50 metų, surašymas, numatoma suruošti socialinės gerovės patarėjam kursus.

Sporto reikalais

kalbėjo vicepirmininkas Algis Rugienius, nusiskųsdamas dėl sporto vadovų trūkumo. Ryšiai su sporto sąjunga yra žymiai pagerėję. Sportininkų veiklą krašto valdyba paremia ir pinigais. Ruošiamasi 1983 m. Chicagoj įvyksiančiai sporto šventei.

Apie LB finansus

referavo vicepirmininkas finansų reikalam Alfonsas Vėlavičius. Pateikė visų LB organų piniginę sąmatą 1982 metam. Tais metais LB numato sutelkti ir išleisti 265,835 dol.

JAV LJS darbus

ryškino jos pirmininkas Virgus Volertas. Prie Sąjungos priklauso apie 1,000 jaunų žmonių. Eilė jos atliktų darbų, kaip suruoštos demonstracijos, akcija Vytautui Skuodžiui išlaisvinti, aukų rinkimas nuteistų už demonstravimą Washingtone studentų gynybai, buvo mūsų spaudoj aprašyta anksčiau.

Lietuvių Fondo reikalais

kalbėdamas, jo tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma pažymėjo, kad jam yra labai malonu ir džiugu dalyvauti LB suvažiavimuose, nes čia yra atliekami konkretūs darbai, o kai kurių veiksnių suvažiavimai sukelia tik depresiją. Todėl Lietuvių Fondui yra malonu planingus LB darbus paremti pinigais.

Savybės reikalais

Tarp įvairių rūpestingai atliekamų įsipareigojimų prezidiumas pasigedo ir kai kurių tarybos narių sąžiningesnio pareigų atlikimo. Ir šiame suvažiavime tik 38 tarybos narių dalyvavimas rodo kai kurių narių menką pareigingumą. Tarybos nariai yra renkami ne jų asmeniškam pasididžiavimui, bet bendruomeninių pareigų atlikimui. Nuostabą kelia ir tik 40 proc. narių dalyvavimas korespondenciniuose posėdžiuose, kur iš tarybos nario reikalaujama tik ženklu pažymėti, ar jis siūlomam dalykui pritaria, nepritaria, ar susilaiko.

Išklausius pranešimus, tarybos nariai išsiskirstė į atitinkamas komisijas pranešimam išanalizuoti, pasiūlyti sprendimus ar sugestijas tolimesnei veiklai.

"Kongresas" šoka

Vakare tarybos nariai dalyvavo LB Bostono apygardos Lietuvių piliečių klube surengtoj vakarienėj, kurios metu buvo įteikta premija kompozitoriui Juliui Gaideliui ir simbolinėm dovanom, A. Galdiko monografijom, pagerbti nusipelnę lituanistinių mokyklų mokytojai — brocktonietė Elžbieta Ribokienė ir "peklininkas" Antanas Gustaitis, kuris ta proga paskaitė ir labai šmaikštų eilėraštį apie kontroversijas mūsų visuomenėj sukėlusį mūsų jaunimo dalyvavimą okupuotoj Lietuvoj ruošiamuose lituanistiniuose kursuose. Meninę vakaro programą atliko kompozitoriaus Juliaus Gaidelio vadovaujamas vyrų sekstetas, padainuodamas eilę ilgesingų estradinių dainų. Kalbėjo čia ir lietuviam daug nusipelnęs atstovų rūmų narys iš Massachusets B. J. Donnelly. Pavakarieniavus šokantieji galėjo smagiai pasišokti net iki 1 val. nakties.

Grįžtam vėl į darbus

Sekmadienį, nors daugelis ir neišmiegoję, rinkosi į viešbuty prelato Vytauto Balčiūno aukojamas mišias. Garbus prelatas pasakė ir ilgoką pamokslą apie meilę ne tik žmogaus žmogui, bet ir Dievui, ir apie tiesą. Pamokslininko mintys buvo turiningos ir gerai išmąstytos.

Pasimeldus vėl buvo kimbama į darbus. Buvo diskutuojami pranešimai ir komisijų pateikti siūlymai bei samprotavimai. Šiek tiek ginčų sukėlė lituanistinės katedros steigimas ir LB apylinkių pirmininkų dalyvavimas tarybos posėdžiuose. Katedrą steigia ir organizuoja PLB, bet dėl jos reikalingumo yra pasisakę daugelis autoritetingų žmonių, o sutarties su universitetu interpretavimas paaiškės tik sutartį vykdant. Kad ir kaip norėta suteikti apylinkių pirmininkam teisę dalyvauti tarybos suvažiavimuose, dėl įvairių juridinių ir praktinių sunkumų pasisakyta už jų kvietimą dalyvauti tarybos suvažiavimuose tik svečio teisėm be sprendžiamojo balso.

Buvo prieita išvada, kad VI pasaulio lietuvių seimo 45 atstovai turėtų būti renkami tuo pačiu metu, kaip ir X LB tarybos atstovai ir pagal tokias pat taisykles. Tuo reikalu nurodymus pateiks JAV LB krašto valdyba.

Buvo priimtos kiek pataisytos LB tarybai rinkti taisyklės. Vietoj atsistatydinusio Alberto Misiūno krašto valdybos protokolų sekretore patvirtinta Danguolė Jurgutienė.

Taip pat buvo priimta ir nutarimų aktualiais reikalais.

Sesija buvo baigta Lietuvos himnu.

JAV LB IX Tarybos sesija Bostone. Iš k. inžinierius Vytautas Izbickas — prezidiumo pirmininkas, Violeta Abariūtė, V-tojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso pirmininkė, daro pranešimą; inž. Česlovas Mickūnas, Tarybos prezidiumo narys. Nuotr. R. Manomaičio

STORAS IR ĮVAIRUS AIDŲ NUMERIS

Aidų Nr. 5 šiomis dienomis buvo išsiuntinėtas prenumeratoriams. Jis apima 76 puslapius ir įvairus turiniu.

Įžanginiu straipsniu įdėta dr. Alfredo Stanevičiaus paskaita, skaityta praėjusią žiemą Buenos Aires mieste, Argentinoje, Pietų Amerikos lietuvių kongrese. Tema — Tautinės sąmonės ugdymas išeivijoje. Paskaitoje iškeliama labai įdomių ir aktualių minčių. Autorius yra Urugvajuje gimęs jaunas lietuvis, veikliai dalyvaująs Pietų Amerikos lietuvių gyvenime. Kun. dr. Kęstutis Trimakas pateikia ilgoką ir dokumentuotą studiją — žurnalo "Ateities" ideologinę apžvalgą 1946-1981 m. Tuo paminima "Ateities" 70 metų ėjimo sukaktis, atžymėta ateitininkų kongresu Chicagoje rugsėjo pradžioje. Tos sukakties proga išspausdintas ir Alinos Skrupskelienės straipsnis apie studentų ateitininkų meno draugiją "Šatriją", kuris atskleidžia ateitininkijos gyvastingumą kūrybinėje plotmėje. Dr. Petras Jonikas šį Aidų numerį praturtina įdomiu moksliniu straipsniu "Lietuvių kalba administracinia-me ir kultūriniame gyvenime senojoje Lietuvos valstybėje". Klausimas, kodėl anuomet Lietuvos valstybėje oficialiai buvo vartojamos kitos kalbos, daugeliui tebėra neaiškus. Kalbininkas Jonikas jį plačiai nušviečia. Marija Matulevičiūtė pateikia pokalbį su Amnesty International darbuotojais Anglijoje, Danijoje ir Olandijoje. Beje, dar ne visi lietuviai žino "Amnesty International" vaidmenį padedant kaliniams diktatūrinėse valstybėse, ypač Sovietų Sąjungoje.

Literatūrai šiame Aidų numeryje atstovauja Julija Švabaitė — poezija ir Petronėlė Orintaitė — beletristiniu pasakojimu "Akmenukas".

Apžvalginiame skyriuje, kuriam skirta 29 puslapiai, rašo kun. Kęstutis Trimakas ir Juozas Baužys apie ateitininkų jubiliejinį kongresą Chicagoje, o Kęstutis Keblys apie to kongreso poezijos vakarą. Tėv. Leonardas Andriekus apibūdina lietuvių pranciškonų veiklą 40 metų laiko srovėje ir Aleksandro Vakselio visuomeninę veiklą. N. Venta straipsnelyje "Prie užrakinto Marijos Pečkauskaitės kapo" aprašo, kaip tragiškai Lietuvoje buvo paminėta rašytojos 50 metų mirties sukaktis. Apžvalgų skyriuje taip pat spausdinamas redakcijos pokalbis su dail. Juozu Bagdonu jo amžiaus 70 metų sukakties proga. Knygų skyriuje Kęstutis Girnius labai išsamiai recenzuoja dr. Tomo Remeikio veikalą "Opposition to Soviet Rule in Lithuania".

Numeris iliustruotas Juozo Bagdono tapybos, skulptūros ir keramikos darbų nuotraukomis.

Aidus redaguoja T. Leonardas Andriekus, talkinant kun. dr. Kęstučiui Trimakui ir Vytautui Volertui.

Šis Aidų numeris yra priešpaskutinis 1981 metais. Leidėjų rūpestis — susilaukti naujų skaitytojų ateinančiais. Žurnalas jau žengia į trisdešimt aštuntuosius metus. Per tokį ilgą laiką jis jau žinomas visame pasaulyje. Reklama nebereikalinga. Reikia tik, kad daugiau lietuvių suvoktų kultūros žurnalo reikšmę išeivijoje ir ateitų jo paremti bent prenumerata. Adresas: Aidai, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Metinė prenumerata — 15 dol.

K. Žvb.

JUNGTINIŲ TAUTŲ DRAUGIJOS KONCERTAS IR VAKARIENĖ WASHINGTONE

Spalio 31 įvyko didingas koncertas Kennedy Center ir vakarienė Washington Hilton viešbuty. Juos surengė Jungtinių Tautų draugija.

Iškilmes globojo JAV prezidentas ir viceprezidentas su žmonomis.

Pirmą kartą programą atliko ne JAV-bių, bet Meksikos filharmonijos orkestras, įsteigtas ir globojamas Meksikos prezidento žmonos Carmen Romano de Lopez Portillo, kuri atvyko kartu su orkestru ir dalyvavo koncerte ir vakarienėj, asistuojama JAV valstybės sekretoriaus Haig ir jo žmonos.

Šis renginys buvo taip pat skiriamas pagerbti diplomatinių misijų šefam bei jų žmonom, akredituotiem prie JAV vyriausybės, bei ambasadoriam prie OAS (Šiaurės ir Pietų Amerikos valstybių organizacijos).

Koncerte dalyvavo apie 3000 ir vakarienėj apie 1500 žmonių. Tai iškilioji Amerikos visuomenė ir kitų valstybių ambasadoriai, kurių tarpe buvo ir Baltijos valstybių atstovai. Visuose Amerikos Jungtinių Tautų draugijos renginio leidiniuose figūravo Baltijos valstybės. Lietuvą reprezentavo jos atstovas dr. S. Bačkis su žmona.

Koncertas buvo visuomenės sutiktas su didelėmis ovacijomis. Jo dirigentas buvo Fernando Lozano. Dalyvavo ir iškilus pianistas Jorge Federico Osorio.

Koncerto pradžioj atidaromąjį žodį tarė Amerikos Jungtinių Tautų draugijos pirmininkas Elliot L. Richardson. Vėliau kalbėjo valstybės sekretorius Alexander Haig. Jis pabrėžė Jungtinių Tautų vaidmenį politinėj, socialinėj bei tautų susiklausymo plotmėj, ypač iškeldamas didelį vaidmenį Amerikos valstybių organizacijos bei jos generalinio sekretoriaus H. E. Alejandro Orfila.

Vakarienės metu grojo orkestras, bet kalbų jau nebebuvo.

(P.Ž.)

Australijos lietuviai Pabaltijo klausimu

Melbourne, Australijoj, spalio 1-8 įvyko Britų valstybių sąjungos vyriausybių konferencija (angliškai vadinama Commonwealth Heads of Government Meeting — CHOGM).

Australijos Pabaltiečių Taryba (Australian Baltic Council), kurią sudaro estų, latvių ir lietuvių bendruomenių krašto valdybos, paruošė atsišaukimą, kurį išdalino 42-jų valstybių galvoms, jų užsienio reikalų ministeriams ir žurnalistams. Iš viso išdalinta 250 etz.

Ši ypatinga proga iškelti ir Lietuvos reikalus nebuvo praleista.

Spalio 5 CHOGM sesijos metu pabaltiečių atsišaukimas buvo sesijos sekretoriaus perskaitytas, sesijos priimtas ir įtrauktas į CHOGM darbų registrą.

Australijos Pabaltiečių Taryba praeity pasižymėjo savo veikla, kai ji išreikalavo Pabaltijo kraštų okupacijos pripažinimo atšaukimą bei subūrė pavergtųjų tautų žmones sukilti šiuo klausimu prieš vyriausybę. Vyriausybė parlamentiniais rinkimais buvo pakeista.

Dėl tolimesnių informacijų kreiptis į Albiną Pocių, Australijos LB pirmininką, 65 Wallace St., Brunswick West, Vic. 3055, Australia.

(LIC)

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Praktiškas ir naudingas siuntinys 1 — 1981

3 m. šilkinio geriausios rūšies aksomo suknelei; 3 m. vyriškai arba moteriškai eilutei vilnonė medžiaga su įaudimu "All wool made in England"; vyriški išeiginiai marškiniai arba bliuskutė; vyriškas arba moteriškas nertinis; "Wrangler" arba "Levi" jeans. denim arba rumbuoto velveto; medžiaga dėl dviejų pukkių suknelių arba 2 svarai vilnonių su mohair siūlu.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu $320.00.

Į šį siuntinį dar galima dadėti 8 svarus įvairių prekių: medžiagos galima dadėti 3 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 3 jardus.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kainos su muitu):

Avikailiai, ilgi arba 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, kailio kalnierius, sveria 5 s.	$220.00
Geriausios rūšies avikailiai, tikro kailio 3/4, sveria 5 sv.	600.00
Dirbtinio minko kailis paltui, 3 jardai, De-lux, sveria 6 sv.	100.00
Dirbtinio minko kailis paltui, 3 jardai. Ranch. sveria 6 sv.	86.00
Jeans "Wrangler" arba "Levi", siuntinyje gali būti dvi, viena pora sveria 2 sv., kaina už vienas	40.00
Jeans, rumbuoto velveto, siuntinyje gali būti dvi, kaina už vienas	42.00
Vyriškas arba moteriškas megstinis, sveria 1 1/2 sv.	40.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	12.00
Telescopic lietsargis, sveria 1/2	13.00
Vyriški arba moteriški odiniai pusbačiai, sveria 1 1/2 sv.	50.00
Puiki medžiaga suknelei	32.00
Angliška medžiaga eilutei	60.00
Angliška medžiaga eilutei	70.00
Angliška medžiaga eilutei	96.00
Aksomo medžiaga eilutėm. 3 m., dvigubo pločio	80.00
Kalkuliatorius TI — 33, Texas	57.00
Kalkuliatorius TI — 51 — 111, profesionalinis	100.00
Stetoskopas, Littmann	62.00

Šie maisto produktai galima siųsti su rūbais: 1/2 sv. arbatos — 4.00; 1/2 sv. nescafes — 6.00; 1 sv. pupelių kavos — 7.00; 1 sv. šokolado — 7.00; 40 cigarečių — 5.00.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra reikia pridėti persiuntimui $42.00.

Pasiunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant Lietuvoje gyvenančiom žmonom pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.
(Z. Juras)
11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BRI 4HB, ENGLAND, TEL. 01 460 2592

Šventė ne už kalnų

(atkelta iš 3 psl.)

bimą ir labiau pakelia žmones. New Yorke eilę metų buvo rengiama dailėsparoda. Ar ji bus ir šiais ateinančiais metais surengta?

Organizacijos tegu pamini savo susirinkimuose. Čia įtraukti žmonės su savo deklamacijomis, skaitymais, pokalbiais labai praturtins patį susirinkimą ir labiau išjudins žmones. Nutolti lengva, bet prisirišti ir savo tautai dirbti jau reikia aukos ir drąsos. Reikia paskato.

Aukos bus renkamos ir ateinančiais metais. Tegu jos būna atiduodamos pagal aukotojų pageidavimus. Nereikia čia versti ar kitus barti. Visiem užtenka darbų Lietuvos labui, ir visi geri darbai, skirti Lietuvos vadavimui, turi būti paremti. Tegu švenčių rengėjai iš anksto taip susitvarko, kad kiekvieno auka pagal jo pageidavimą būtų priimta ir perduota ten, kur jis pageidavo. Rengėjai juk ir yra tam, kad žmonėm patarnautų ir sukeltų entuziazmą žmonėse, o ne juos atstumtų.

-o-

Pamažu pavargstame, išsisemiame, o pareigos tėvynei nemažėja. Priešingai — didėja. Čia nėra jokių atostogų, jokio poilsio. Yra tik šventas įsipareigojimas, nuolatinis ir atkaklus darbas ir kova tol, kol bus atitaisyta didžiojі neteisybė, kol bus grąžinta Lietuvai nepriklausomybė.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Jonas Vizbaras-Sūduvas — ALŠĖNŲ KUNIGAIKŠTYTĖ. Premijuotas romanas. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Spausdino Draugo spaustuvė Chicagoj. 1981. Aplankas dail. Dainos Žemliauskaitės. 288 psl.. Kaina 8 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoje.

Šio romano autorių, laimėjusį Draugo dienraščio trisdešimtąjį romano konkursą, užtikdavom periodikoj besireiškiantį kaip žurnalistą. O štai dabar, kaip teigiama knygos aplanke, "Jonas Vizbaras-Sūduvas lietuvių literatūron ateina su nauju vardu ir veidu — premijuotu kūriniu. Jo naujojo romano pavidalas yra viena lietuvių gyvenimo istorijos iškarpų iš pirmosios rusų okupacijos apie 1830-31 metų sukilimą, norint išsikovoti pagrobtą laisvę. Romanas išeina iš spaudos kaip tik laiku — nuo to sukilimo praėjo pusantro šimto metų, o ta liūdna sukaktis vis dėlto verta prisiminti".

Kas ta Alšėnų kunigaikštytė? Aiškinama, kad ji yra "tolima karaliaus Jogailos ketvirtosios žmonos, pradėjusios Jogailaičių dinastiją Lenkijoje ir Lietuvoje, palikuonė, o jos mylimas sukilimo dalyvis Kazimieras Žibartas-Žemaičių bajoro sūnus. Abu jie yra pasiaukoję tėvynės laisvei kovoje, nors ta kova ir buvo pralaimėta.

Vertinant literatūriniu požiūriu, šio romano nebūtų galima priskirti prie iškiliųjų. Vis dėlto autorius sveikintinas už laimėjimą atnešusį pasiryžimą būti nauju vardu lietuvių literatūroj.

Marija Aukštaitė — NUBANGAVĘ KŪDIKYSTĖS DIENOS. Autobiografija. 1981. Išleido A. F. Navikevičius (555 Sheppard Ave. W., 202, Downsview, Ont. M3H 2R7, Canada). Viršelį piešė dail. J.A. Navikevičius. Kalbą peržiūrėjo Česlovas Senkevičius. Surinko Type Master Graphics Toronte. Spausdino Litho Art Ltd. Toronte, 236 psl. Kaina 7 dol. Gaunama pas spaudos platintojus ir pas leidėją.

Kanadoj gyvenanti rašytoja Marija Aukštaitė (Navikevičienė) skaitytojam pažįstama iš anksčiau išleistųjų jos knygų: Rožių vasara (eilėraščių rinktinė), Išeivės keliu (apysaka), Išeivė (kelionės aprašymas), Ant marių krašto (romanas).

Naujojoj knygoj, rašytojos kūdikystės dienų autobiografijoj, yra 20 įdomių pasakojimų: Ališauskynė, Mano mama, Nusviro lopšys, Krikštynos, 1896, Nogardiškė, Ramtadraida, Avinukas, Elementorius ir kiti. Pradžioj — autorės atvaizdas, pabaigoj — Epilogas.

Atkreiptinas dėmesys į pasakojimą, kurio antraštė yra skaičius: 1896. Tai autorės gimimo metai. Šiemet liepos mėnesį jai suėjo 85 metai amžiaus. Jubiliatė. Taigi ir ši jos autobiografija yra jubiliejinė.

Sulaukusi tokio gražaus amžiaus, autorė tebėra kūrybinga.

Sofija Ambrazevičienė — LEMTIES SŪKURY. Autobiografinė apysaka. Chicaga, 1981. Aplankas ir viršelis — Petro Aleksos. Spausdino Draugo spaustuvė. Tiražas 500 egz. 136 psl. Kaina 4 dol.

Minėjom šios autorės ankstesnes knygas: eilėraščius "Tėvynės pakluonėse" ir vaizdelius "Gyvenimo nuotrupos". Mus labiau patenkino jos vaizdeliai.

Naujoji knyga, "Lemties sūkury", nėra autobiografinė apysaka, kaip autorė ją pavadino. Tai prisiminimai iš karo metų pergyvenimų, ypač įdomūs tiem skaitytojam, kurie patys turėjo panašių pergyvenimų; pavyzdžiui, kad ir šių žodžių autoriui, kuris, kaip ir knygos autorė, jos aprašomu metu gyveno Vienoj.

LIETUVIŲ NAMŲ REMONTO VAJUS JAU VYKSTA

PHILADELPHIA, PA.

Prieš keletą metų Philadelphijos ir jos apylinkių lietuviai ryžosi lietuvių rankose išlaikyti Muzikalinį Lietuvių Klubą. Darydami sprendimą, jie gerai žinojo, kokio likimo susilaukė Philadelphijoj veikę kiti penki lietuvių klubai. Jie taip pat žinojo, kad išlaikyti šiam seniausiam ir didžiausiam Philadelphijos lietuvių klubui jo vadovai turės parodyti daug pasišventimo, organizacinių gabumų, o lietuviškoji visuomenė privalės prisidėti darbu ir pinigine auka.

Šiuo metu, praėjus keleriem metam, netenka abejoti, ar Muzikalinis lietuvių klubas išsilaikys, ar tai bus Lietuvių Namai ne vien tik vardu, bet ir savo dvasia. Jau keleri metai Philadelphijos lietuviai džiaugiasi gražiai atremontuota pirmojo aukšto sale ir jaukiu prieangiu. Tą salę Philadelphijos lietuviai naudoja ne taip gausiem susibūrimam, šeimos šventėm, joj sekmadieniais vaišinamasi lietuviškais pietumis, ir savaitgaliais joj buriasi klubo kaimynai, atnešdami savo dolerius lietuviškon institucijon. Tie, kurie lankomės klubo ruošiamose Lietuvių dienose ir stebim gausiai atsilankiusius visų kartų lietuvius, tvirtai jaučiam, kad vietos lietuvių tarpe Lietuvių Namų išlaikymo idėja yra prigijusi.

Prieš mėnesį apatiniame klubo aukšte buvo oficialiai atidarytas Kultūros Centras. Šiame centre organizacijų nariai bursis susirinkimam, bus skaitomos įvairiomis temomis paskaitos visuomenei, tautiečiai naudosis veikiančia gausia biblioteka, o gretimai įruoštuose mažesniuose kambarėliuose posėdžiaus mūsų organizacijų valdybos.

Klubo vadovybė pasirūpino ir Čiurlionio vardu pavadinta viršutine didžiąja sale. Ji buvo atremontuota, padidinta jos scena, įruošti baro įrengimai, atlikti ir kiti patobulinimai. Tačiau tai buvo daugiau kosmetinis salės remontas. Kad lietuviai galėtų salę naudoti tautinių sukakčių minėjimam, koncertam, vaidinimam bei kitokio pobūdžio masiniam susibūrimam, yra būtina skubiai atlikti kai kuriuos pagrindinius remontus — pakeisti ir sutaisyti sutrūnijusius salės langus, pagerinti šildymo sistemą, pataisyti nesaugią pastogės struktūrą, sutaisyti kanalizacijos ir vandens nutekėjimo vamzdžius. Tai atlikus, daugiau kaip 450 žmonių talpinančia Čiurlionio sale bus galima patogiai ir ekonomiškai naudotis.

Dabartiniu metu Lietuvių Namai išsilaiko iš lėšų, gaunamų išnuomojant patalpas, nario mokesčio, ruošiamų renginių-koncertų, banketų, mugės, piknikų, Naujų metų sutikimo, baro ir maisto pardavimo pajamų. Šių pajamų užtenka mažesniem pataisymam, klubo išlaikymui, valdžios mokesčių ir draudimų apmokėjimui, tačiau pagrindiniai remontai kol kas turi būti daromi iš lėšų, gautų už parduotas akcijas, ir visuomenės aukų. Lietuvių Namų vadovybė yra įsitikinus, kad ši padėtis ilgai nesitęs, kad, atlikus pagrindinius remontus ir patalpas padarius ekonomiškesnes kuro atžvilgiu, Lietuvių Namai pajėgs ne tik išsilaikyti, bet ir atlikti būtinus pataisymus bei pagerinimus.

Prieš ketvertą metų, pradėjus pirminius Lietuvių Namų remontus, Philadelphijos ir apylinkių lietuviai dosniai atsiliepė į klubo vadovų kreipimąsi. Vien tik per Bendruomenės Balso radijo valandą pravestos specialios programos metu pasižadėjimais buvo gauta arti $10,000. Papildomai akcijomis ir aukomis vietos visuomenė Lietuvių Namus parėmė $30,000 suma. Sustoti dabar, kada kelių dešimčių tūkstančių suma klubui užgarantuos išsilaikymą dvidešimčiai ar daugiau metų, būtų gėda Philadelphijos lietuviam ir nusikaltimas tautiniam solidarumui.

Remontam užbaigti Lietuvių Namų vadovybė yra paskelbusi naują vajų. Jei šis vajus bus ne mažiau sėkmingas už pirmąjį, tikimasi, kad daugiau visuomenės varginti nereikės.

Vajaus komitetas yra sudarytas iš ankstesniosios ir naujosios emigracijos lietuvių: Algimantas S. Gečys — pirmininkas, Vincas Šalčiūnas — vykdomasis vicepirmininkas ir reikalų vedėjas, nariai — Charles Cheleden, Edward Wayne, Genovaitė Roman, Ievutė Kazakauskienė, Anilora Mašalaitienė, Janė Kaulinienė, Bronė Karaškienė, Hedi Sarcewicz, Rimas Jakas, Aušra Bagdonavičiūtė, Algis Dilba, Birutė Valašinienė, Bronius Vaškaitis, Algis Valius, Jonas Stelmokas.

Vajaus komiteto nariai per ateinančius du mėnesius kontaktuos Philadelphijos lietuvius ir juos kvies tapti Lietuvių Namų nariais, akcininkais, prašys pagelbėti aukomis užbaigti remontus. Vajus bus baigtas gruodžio 12 per Bendruomenės Balso programą pravestu "radiotonu", kurio metu bus paskelbtos aukotojų pavardės, pranešama apie remontų eigą ir priimami pasižadėjimai. Philadelphijos lietuviam atvėrus širdis ir pinigines, bus išlaikytas daugiau kaip 70 metų veikiąs Lietuvių Muzikalinis Klubas — Lietuvių Namai.

sag

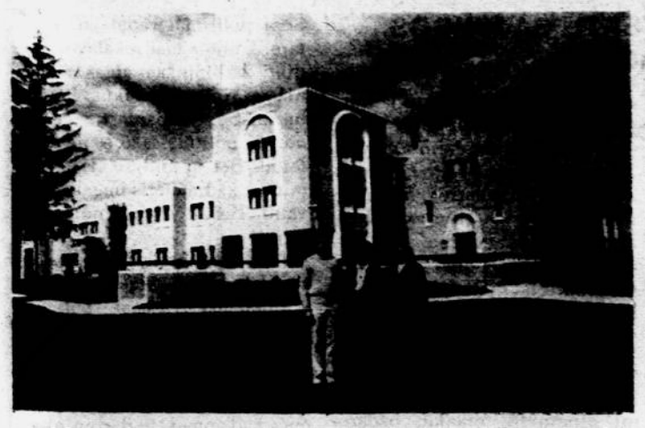

Prie naujojo seselių vienuolyno Putname po koncerto iš k. pianistas Saulius Cibas, solistė Gina Čapkauskienė, seselė Margarita Bareikaitė. Nuotr. J. Okunio

PUTNAM, CONN.

Kursai moksleiviams ateitininkams

Kun. S. Ylos ir ses. Margaritos Bareikaitės pastangomis spalio 9-12 Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno Raudondvario svečių namuose buvo surengti kursai moksleiviam ateitininkam. Dalyvavo 28 asmenys, 14 berniukų ir 14 mergaičių, iš rytinių Amerikos valstijų. Kursų lektoriais, be jau minėtų dviejų, buvo dar Kulienė, inž. Kuolas, prof. Masaitis ir studentai L. Palubinskas, R. Ivaškaitė, D. Penkiūnaitė ir D. Mališka.

Reikia džiaugtis, kad kursuose dalyvavo tiek jaunų lietuvių. Juose buvo diskutuojami ne tik krikščioniško jaunimo ugdymo, bet ir tautiniai lietuviški reikalai bei Lietuvos laisvinimas. Sėkmės jaunimui tapti susipratusiais lietuviais ir tautos vadovais.

Solistė Čapkauskienė koncertuoja

Solistė Gina Čapkauskienė, žinoma lietuviams ir kitataučiams, seselių kviečiama, atvyko į Putnamą. Ją lydėjo muz. Saulius Cibas, studentas, bebaigiąs mediciną. Spalio 11, sekmadienį, pamaldų metu vienuolyno koplyčioj solistė giedojo dvi giesmes. Vargonais ją lydėjo S. Cibas. Ypač gražiai skambėjo ir maldos nuotaiką pakėlė giesmė "Kad širdį tau skausmas suspaus".

Popietėj solistė koncertavo Worcestery, kur Maironio Parko klubo salėj Šv. Kazimiero parapijos Putnamo seselėms remti draugija suruošė pietus ir koncertą. Pietūs pradėti klebono kun. A. Miciūno malda.

Akomponuojama S. Cibo, solistė atliko dviejų dalių koncertą. Pirmoj daly buvo Haendelio, Mozarto ir Scarlatti dainos ir akompaniatoriaus pianinu atliktas valsas iš R. Strausso "Rosenkavalier". Antroj daly — keturios Govėdo komponuotos dainos, pianinu Chopino baladė ir solistės arija iš Meyerbeer "Hugenotų". Bisui solistė atliko dar 4 kūrinius: Saensono, Scarlatti, Mozarto "Lopšinę" ir Kuprevičiaus iš "Paukščių koncerto".

Puikus solistės balsas ir interpretavimas. Sužavėti klausytojai solistę labai nenoriai paleido. Cibo atlikti kūriniai pianinu taip pat pagavo klausytojus; tai rodo pianisto gerą pasiruošimą, o žinoma, kad pianino muziką ne visi mėgsta. Vyresnio amžiaus klausytojų dalis buvo mažiau sužavėti muz. Govėdo komponuotomis dainomis, dėl jų savotiško melodingumo.

Pietų ir koncerto pranešėja buvo J. Miliauskienė. Dalyvavo netoli 200 žmonių. Buvo gausi dovanomis loterija. Ačiū "vusterietėms" už pietų ir puikaus koncerto parūpinimą. Ačiū solistei Čapkauskienei ir muz. Cibui už koncerto atlikimą. Ir tai padaryta padėti Putnamo seselėms, be aukštų honorarų.

Tos pat dienos vakarą sol. Čapkauskienė ir muz. Cibas pakartojo antrąją Worcestery atliktą koncerto dalį kursantams ateitininkams, seselėms ir vietos lietuviams, susirinkusiems seselių svečių namų Raudondvario salėj, Putname. Ir čia klausytojai nenorėjo solistės paleisti, bet ribotas laikas neleido programos tęsti.

Bendruomenė remia švietimo reikalus

LB paskelbtas rugsėjo mėnesį vajus lietuviškam švietimui buvo vykdomas ir Putnamo apylinkėj. Iš viso surinkta 296 dol., iš jų 57 dol. Vasario 16-osios gimnazijai. Aukotojų buvo 23. Didžiausią sumą, 50 dol., aukojo pensininkė Zuzana Raulynaitienė. Ačiū aukotojams už švietimo reikalų rėmimą.

J. Kr.

LOS ANGELES, CALIF.

Prof. P. Joniko paskaita

Prof. P. Jonikas, vienas iš gyvųjų nepriklausomos Lietuvos lituanistų, dėstęs Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose, atostogaudamas su žmona prie Ramiojo vandenyno, Rašytojų draugijos valdybos (pirm. poetas B. Brazdžionis) pakviestas, spalio 18 šios draugijos būstinėje dr. Z. Brinkio namuose skaitė paskaitą būreliui, lietuvių kalbos raida ir kultūra besidominčiųjų. Su profesorium trumpai supažindino rašytoja Alė Rūta-Arbienė, kuri pažymėjo buvusi profesoriaus studentė Vilniaus universitete. Paskaitos tema "Lietuvių kalba ir lietuvybė mūsų tautinio atgijimo publicistikoje". Profesorius savo paskaitoje pateikė daug ištraukų iš Varpo, pradėjusio eiti 1889, kuris neabejotinai turėjo daug reikšmės mūsų tautiniam atgimimui. Varpininkų didelis nuopelnas ugdant lietuvių literatūrinę kalbą, paruošiant kritikos ir literatūros teorijos raštų, šalinant svetimžodžius, surandant naujus terminus, nustatant pastovesnius rašybos pagrindus. Ypatingai šioje srityje yra pasidarbavęs kalbininkas Jonas Jablonskis.

Paskaitai pasibaigus, buvo keletas paklausimų dėl lietuvių kalbos rašybos suvienodinimo, dėl kai kurių vietovardžių rašymo, kai kurių žodžių vartojimo taisyklingumo ir kitų kalbos dalykų.

Rašytoja Alė Rūta padėkojo prof. Jonikui ir mecenatui dr. Z. Brinkiui ir visus pakvietė vaišėm, kurių metu dar buvo diskutuojama kalbiniais klausimais. Svečiam išsiskirsčius, Rašytojų draugijos valdybos nariai dar liko aptarti savo tiesioginių reikalų.

Dar pažymėtina, kad prof. P. Jonikas prieš tai buvo apsilankęs LB Santa Monicos apylinkės susirinkime, kuriame irgi atsakinėjo į keliamus lietuvių kalbą liečiančius klausimus.

Ig.M.

RUOŠIAMASI MINĖTI ŠV. KAZIMIERO MIRTIES 500 METŲ SUKAKTĮ

Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakčiai paminėti (1984 m.) Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos valdybos sudarytas komiteto branduolys, kuriam pirmininkauja Vytautas Volertas, spalio 11 Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos būstinėje Brooklyne turėjo pirmąjį posėdį aptarti bendriesiem darbam.

Diskusijų metu iškilo idėjos, kaip į viešumą iškelti šią nepaprastą šventę lietuvių ir kitataučių tarpe.

Šia sukakties proga norima kuo artimiau prieiti prie daugumos. Siūlyta tai daryti įvairiais būdais per maldą, per informaciją, per manifestacinę konferenciją bei per grupinę akciją.

Posėdžio dalyviai pritarė minčiai, kad dvasinis atsinaujinimas šv. Kazimiero 500 metų sukakties proga būtų prieinamas visiem — lietuviam ir kitataučiam. Tai būtų galima pasiekti spausdinant šv. Kazimiero maldos korteles įvairiomis kalbomis.

Per informacijos skleidimą būtų užduotas kitataučių bei pačių lietuvių sąmoningumas šv. Kazimiero ir jo reikšmės lietuviam atžvilgiu, kaip, pvz., skelbiant jaunimui konkursą studijuoti šv. Kazimierą. Rašant šia tema kitataučių spaudai, būtų galima surišti dabartines lietuvių katalikų problemas su jo asmenybe. Numatoma išleisti monografiją apie šv. Kazimiero gyvenimą lietuvių ir anglų kalbomis.

Manifestacinė konferencija sujungtų lietuvių dvasines bei kūrybines jėgas per maldą, muziką ir meną pagerbiant šį didįjį lietuvių šventąjį. Sukaktis suteiktų galimybę žmonėms susikaupti bendrai maldai bei iškilmingai paminėti šv. Kazimiero istorinę svarbą lietuvių gyvenime dabartinių Lietuvos įvykių šviesoje.

Ši didelė sukaktis skatina visuomenę sustiprinti grupinę akciją kovojant už kenčiančios-kovojančios Bažnyčios teises. Artėjant sukakčiai, lietuviai yra tiesiog įpareigoti užvesti vajui atgauti katedrą Vilniuje. Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetas Lietuvoje nurodo, kaip ruoštis tinkamai paminėti šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį: "Prašome ordinarus, kunigus, inteligentus ir brolius Tėvynėje bei išeivijoje kovoti už tautos blaivybę . . . kreipkimės į tarybinę vyriausybę, kad sugrąžintų atimtas bažnyčias: Vilniaus Katedrą, Šv. Kazimiero bažnyčią, Kauno Įgulos bažnyčią ir Taikos Karalienės bažnyčią Klaipėdoje. Reikalaukime leidimo grįžti į savo Katedras Vilniaus vhskupui Julijonui Steponavičiui ir Kaišiadorių vyskupui Vincentui Sladkevičiui, kurie be teismo jau 20 metų vargsta tremtyje. Palaikykime kiekvieną gerą iniciatyvą, kuri bent truputėlį galėtų prisidėti prie mūsų krašto dvasinio atgimimo . . ."

Be kita ko, ruošiantis šiai sukakčiai buvo kreipiamas dėmesys ryšiam su lenkais, nes lenkai laiko šv. Kazimierą ir savo šventuoju. Rūpinamasi, kad lietuvių ir lenkų interesai šia proga nesusikryžiuotų.

1984 m. šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis turėtų būti paminėta pasauliniu mastu. Tad komitetas jau pradėjo kreiptis į paskirų kraštų katalikų veikėjus, prašydamas juos ateiti į talką su pasiūlymais bei konkrečiais darbais.

Komiteto nariai vieningai patvirtino, kad dera jų branduolinį vienetą sustiprinti įtraukiant daugiau darbo jėgų.

Siūlymus bei darbo pažadus komiteto veiklai siųsti:

Šv. Kazimiero Komitetui, c/o Lithuanian-American Catholic Services, 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207, USA.

G. Damušytė

DAILĖS PARODA MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUME

Chicagoje lapkričio 25-28 dienomis vyksta IV Mokslo ir kūrybos simpoziumas. Jo metu Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, bus Moterų dailininkių sąjungos paroda, kurią užprašė simpoziumo rengėjai. Paroda atidaroma lapkričio 20 ir tęsis iki lapkričio 28.

Šiai parodai yra parinkta tema — lietuvių mitologinės būtybės. Maždaug prieš pusantrų metų susirinkusios narės pasitarė temos reikalais. Jos pastebėjo, kad lietuvių mitologija turi daug vaizdinės medžiagos, kuri gali sudominti dailininius. Kiekviena dailininkė pasiskaitė apie tas mitologines būtybes, senovės dievus ir pasirinko sau temą.

Pasirinktos temos bus atliktos įvairiose medžiagose, bus grafika, pieliniai, tapyba, skulptūra.

Yra svarstoma vėliau šią parodą perkelti į kitas vietoves. Ją būtų galima parodyti ir amerikiečiam.

Parodoje dalyvauja dailininkės: Marytė Ambrozaitienė, Nijolė Barnienė, Vilija Eivaitė, Diana Kizlauskienė, Donna Marder, Janina Marks, Zita Sodeikienė, Magdalena Stankūnienė, Ada Sutkuvienė.

Parodai vadovauja Zita Sodeikienė.

— **Medžiagų mokslo sekcijai** IV Mokslo ir kūrybos simpoziume pirmininkaus dr. Stepas Matas iš Republic Steel Corp. Tema ir diskusijos: Technikinė knygą: jos paruošimas ir išleidimas. Kalbėtojais bus Donatas Šatas, dr. Adolfas Damušis ir dr. Gintaras Reklaitis.

— **Solistės Ginos Čapkauskienės** koncertas Chicagoj vyks sausio 24. Po ligos solistė tiek sustiprėjo, kad ji jau koncertuoja JAV ir Kanados lietuvių kolonijose.

— **Erdvės mokslų skyriui** IV Mokslo ir kūrybos simpoziume pirmininkauja dr. Arvydas J. Kliorė. Jo pranešimas simpoziume: Kur dingo JAV planetų tyrimai? Kitus pranešimus darys Edmundas J. Kulikauskas — Efektingas mišrus spindulių skanavimas radijo lokatoriam, Adomas Mickevičius — ITAIPU hidroelektrinės jėgainės projektavimo aspektai, dr. Raymundas J. Palas — išsklaidyto spektro ryšio sistemos. IV Mokslo ir kūrybos simpoziumas vyks lapkričio 25-28 Chicagoj.

— **Chicagos Jaunimo Centro** tradicinė metinė vakarienė įvyks gruodžio 6 didžiojoj salėj.

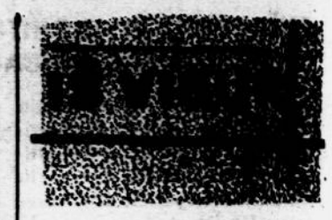

— **Juozui Stempužiui**, Tėvynės Garsų radijo vedėjui Clevelande, lapkričio 1 Clevelando Lietuvių Namuose įvykusiame Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metiniame susirinkime — vakarienėje buvo įteikta dvidešimtpenktoji kultūrinė premija 1000 dol. sumoje už jo visuomeninę ir kultūrinę veiklą.

— **Clevelando lietuviai** 1941 metų laisvės sukilimo minėjimą rengia lapkričio 22, 4 val. p.p. Dievo Motinos parapijos salėj. Minėjime žodžio ir dainos montažą "Vienų vieni" atliks Laima Rastenytė-Lapinskienė ir Darius Lapinskas. Montaže – Brazaičio, Mačernio, Putino ir Šlaito kūryba: Čiurlionio, Vanagaičio ir Lapinsko dainos. Tautos laisvės sukilimo minėjime kalbės laikinosios vyriausybės narys dr. Adolfas Damušis ir dramatiška odisėja per sovietinę Rusiją, Suomiją ir Švediją pasiekęs laisvę Sibiro kalinys ir žmogaus teisių kovotojas Vladas Šakalys.

— **Solistų D. Stankaitytės ir A. Grigo** koncertas Chicagoj, Jaunimo Centro didžiojoj salėj, įvyks lapkričio 15. Rengia Skautybės fondas.

— **Filmo "Stasys Barzdukas"** pristatymas Chicagoj vyks lapkričio 20 Jaunimo Centro kavinėje.

— **Lietuvių dailininkų meno paroda** Chicagoj, Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoj, vyks lapkričio 20-29.

— **Solistė Nerija Linkevičiūtė**, akomponuojama Mykolo Drungos, atliks meninę programą IV Mokslo ir kūrybos simpoziumo baliuje, kuris įvyks lapkričio 28 Beverly Country klube. Šokiam gros Neo-Lithuanų orkestras, vadovaujamas Algio Modesto.

— **Linas Kojelis**, Washington, D.C., kurį laiką dirbęs Lin Nofzinger štabe Baltuosiuose Rūmuose, paskirtas darbui į Pentagoną.

— **Eltos informacijų** biuletenio italų kalboje naujas numeris skaitytojam pateikia pilną Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 47 vertimą italų kalbon.

— **Jaunųjų ateitininkų sąjungos** naują centro valdybą sudaro: pirmininkė Birutė Bublienė — 255 Greenwood, Birmingham, Mich. 48009, vicepirm. Janina Udrienė, sekr. ir ižd. Gražina Kriaučiūnienė, valdybos nariai Kristina Veselkaitė, Lina Mikulionis ir Romualdas Kriaučiūnas. Valdyba prašo, kad kuopų globėjai iki lapkričio pabaigos susisiektų su G. Kriaučiūniene, 1816 Tecumseh River Dr., Lansing, Mich. 48906.

— **Rekolekcijos vyram ir noterim** charismatinio sąjūdžio dvasioje vyks lapkričio 21, šeštadienį, visą dieną Putnamo seselių vienuolyne. Suinteresuoti kreipiasi adresu: Sisters of I.C. B.V.M. Convent, R.D. 2, Putnam, Conn. 06260. Telef. 203 928-5828. Rekolekcijom vadovaus tėvas pranciškonas J. Bacevičius.

— **Floridos Auksinio Kranto LB apylinkė**, įvertindama Darbininko talką, per apylinkės iždininkę B. Paškus atsiuntė 25 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: M. Židonis, New Haven, Conn., P. Slenis, New York, N.Y., B. Mackiala, Ormond Beach, Fla. Užsakė kitiem: A. Tamoshunas, Stafford Springs, Conn. — V. Tamoshunas, Hartsdale, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS CHICAGOJE

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga šaukia savo narių suvažiavimą lapkričio 26-27 dienomis (Padėkos dieną ir penktadienį) Jaunimo centre Chicagoje. Tai bus jau 14-tas šių sąjungų suvažiavimas.

Suvažiavimą globoja ALIAS Chicagos skyrius, kuriam pirmininkauja architektė Bronė A. Kovienė (7213 So. Albany St., Chicago, Ill. 60529, tel. 312 436-1395).

Po pietų pirmam posėdyje bus centro valdybos narių pranešimai ir skyrių pranešimai. Sąjunga turi šiuos skyrius: Bostono, Chicagos, Clevelando, Detroito, Los Angeles, New Yorko, Philadelphijos, Washingtono, centrinis skyrius prie centro valdybos. Paskui jau bus pranešimai iš Kanados skyrių — Toronto, Montrealio, Ottawos. Iš kitų kontinentų: Londono, Adelaidės, Canberros, Melbourno, Sydnėjaus, Buenos Aires, Sao Paulo, Maracaibo.

Antrą suvažiavimo dieną bus svarstomi įstatymų pakeitimai ir bus renkama nauja centro valdyba.

Užbaigiamajame posėdyje bus padaryti nutarimai, svarstomi einamieji reikalai, uždaromas suvažiavimas. Šeštadienio vakarą — balius Beverley County Club, 8700 South Western Ave., Chicago, Ill. Balius bus drauge su Mokslo ir Kūrybos simpoziumo dalyviais.

Dabar ALIAS pirmininkauja Vytautas Izbickas, sekretoriumi yra Gintaras J. Banaitis.

Nuomonės ir pastabos

JI GELBSTI CHICAGĄ

Chicaga yra šio krašto antras didysis miestas, kur yra stipriai įsistiprinę unijistai. Be unijų vadų negali būti išrinktas miesto burmistras.

Buvęs burmistras Richard Daley buvo gabus ir sąmoningas; jis valdė demokratų partiją daugiau negu 20 metų. Jo partijos valdymas buvo toks galingas, kad unijų vadai nė nebandė streikuoti, nes jie pritarė jam už jo politines "malones". Iš tikrųjų jis buvo geras ir lietuviam, o man — ypatingai malonus.

Jam mirus, demokratų partija prarado gerą Chicagos miesto vadovą, neteko vienytojo. Miesto gyventojai ir politikieriai manė, kad tai demokratų vienybės pabaiga. Tuo metu partijos vadovybe buvo vyrų rankose.

Nelabai žinoma moteris Jane Byrne pamatė, kad vyrų vadovybė privedė miestą prie bankroto. Būdama gudri ir sąžininga, ji pasiryžo vyrus iš vadovybės pašalinti. Žinodama jų politines "nuodėmes", pareiškė viešai, kad ji stato savo kandidatūrą į burmistro postą. Toks pareiškimas vyrų ausyse sukėlė bombos sprogimą. Ji rinkimus laimėjo. Seni, įsigyvenę vadai "išsigando", sakydami, kad tai "politinis absurdas".

Naujai išrinkta burmistrė surado didelę politinę netvarką, per daug prisamdytų tarnautojų su didelėmis algomis, bet su menkais patarnavimais. Miesto kasa buvo apytuštė, skolų daug. Seni politiniai vadai jai nepritarė. Unijų vadai rekalavo padidinti darbininkam algas ir organizavo įvairius streikus. Pamatę burmistrės nepaprastus gabumus ir politinę sąžinę, jie nusileido. Bet jų širdyse dar verda mintis, kad moteris negali vadovauti. Tačiau visuomenė jai pritaria.

Ji atleido nereikalingus pakeltų traukinėlių sargus, pareigas atiduodama viešajai policijai, sustiprindama policijos ir ugniagesių departamentus. Radusi miesto kasą tuštoką, ji buvo priversta įvesti tam tikrus mokesčius, kad apmokėtų darbininkam algas. Taupymo sumetimais panaikino miesto darbininkam nemokamą važinėjimą autobusais; spėjama, kad iki šiol tuo naudojosi daugiau negu 40,000 asmenų. Tie darbininkai gauna "riebias" algas (vairuotojai gauna 24,000 dol., o su antvalandžiais — dar daugiau). Tą sistemą burmistrės administracija gal galės pašalinti, nes autobusų vairuotojui užtektų mokėti 15,000 dol. per metus.

Chicagos lietuviai, moterys ir vyrai, turėtų palaikyti burmistrės Jane Byrne planą.

Adv. Charles P. Kal

NEWARK, N.J.

Ar yra ką šelpti?

Balfo centro mėnesiniuose protokoluose rašoma, kad paramos prašo senutė Vokietijoje, jaunuolis šelpiamas Amerikoje, pasitraukęs iš Lietuvos, siunčiami siuntiniai į Lenkijos Suvalkų trikampį ir Sibirą. Ir taip be galo. Šelpiamųjų tautiečių niekada netrūks.

Suprasdami Balfo šalpos darbą, ir mes, Newarko Balfo 35-ojo skyriaus nariai, pradėjome rudens vajų. Tikimės, kad dosnieji New Jersey lietuviai ir toliau supras labdarybės svarbą ir gausiai rems į vargą pakliuvusius lietuvius.

Pereitų metų vajaus metu buvo suaukota 655 doleriai. Atskaičius vajaus išlaidas. Balfo centrui persiųsta 590 dolerių. Taip pat Vasario 16-tos gimnazijos Būreliui Nr. 21 buvo suaukota 156 doleriai, kurie išsiųsti centrui, kad persiųstų gimnazijai.

V.A.

MONTREALIO LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGA KVIEČIA VISUS STUDENTUS DALYVAUTI

19-je ŽIEMOS SLIDINĖJIMO STOVYKLOJE

"L'AUBERGE DE LA PERDIERE" viešbutyje,

St. Donat Quebec, Canada Tel.: (819) 424-3052 (3060)
GRUODŽIO 28 — SAUSIO 2 DIENOMIS
REGISTRACIJA prasidės 3 val. p.p. pirmadienį stovykloje.
KAINA: $135 . kanadiškais arba $114. amerikietiškais dol.

Skirtumas įmokėtinas registracijos laiku,
(FIRST COME FIRST SERVED)
Į šią kainą įeina: kambarys, pusryčiai ir vakarienės 5 dienoms, "ski lift" bilietai, "ski rentals" ir "miscellaneous expenses".

Atskira kaina:
IŠKILMINGAI NAUJŲ METŲ VAKARIENEI ir ŠOKIAMS

Dėl informacijų ir įmokėjimų kreiptis:
JONAS BRIKIS
815 Leduc, Ville St. Laurent, Que., Tel. (514) 744-4543

arba

GYTIS NIEDVARAS
8217 Ponsaro Ave. Montreal, Quebec H3W 2A9 1 (514) 487-4938

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

SPORTAS

ŠALFASS-gos suvažiavimas

Metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas įvyks lapkričio 14-15 Clevelando Lietuvių namuose, 877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119. Telef. 216 531-2131.

Šiame suvažiavime bus renkama nauja ŠALFASS-gos centro valdyba ir kiti pareigūnai. Šalia įprastų pranešimų bei apyskaitų priėmimo bus svarstomos pagrindinės gairės 1983 m. Chicagoj įvykstančių II-jų Pasaulio Lietuvių sporto žaidynių. Bus nustatytas 1982 m. varžybų kalendorius.

NAUJAUSI LEIDINIAI

A. Kairio — Po Damoklo kardu, I dalis 5 dol., II dalis 9 dol.

M. Mėlinienės — Kryželiai Arktikoje. Suėmimas ir gyvenimas bolševikų rojuje, 6 dol.

M. Aukštaitės — Nubangavę kudikystės dienos, 7 dol.

Ed. Cinzo — Mona, romanas, 8 dol.

Liūnės Sutemos — Vendeta, eilės, 6 dol.

R. Spalio — Auksinio saulėlydžio gundymai, 10 dol.

J. Kreivėno — Mirties lageriuose ir tremtyje, 12 dol.

V. Gidžiūno — Šv. Pranciškaus dvasios spinduliavimas, 5 dol.

K. Grigaitytės — Marių vėjui skambant 4 dol.

Leonardas Kerulis — Išvežtųjų sąrašas, 22 dol.

K. Bradūnas — Užeigoje prie Vilniaus vieškelio, premijuota poezijos knyga, 6 dol.

V. Volerto — Greitkelis, 6 dol.

J. Vizbaro — Alšėnų kunigaikštytė, 8 dol.

M. Aukštaitės — Ant marių krašto, 10 dol.

A. Šapokos — Lietuvos istorija, 18 dol.

A. Maceinos — Asmuo ir istorija, 4 dol.

S. Ambrazevičienės — Lemties sūkury, 4 dol.

P. Čechovo — Rinktinės novelės, 8 dol.

J. Prunskio — Lietuviai Sibire, 20 dol.

J. Prunskio — Lietuviai bolševikų okupacijoje, 6 dol.

J. Prunskio — Bėgome nuo teroro, 7 dol.

V. Bržzgio — Katalikų Bažnyčia Lietuvoje, 7 dol.

J. Kaributo, Teatro vargo keliai, buvo 10, dabar 4 dol.

Povilas Kaupas, Paveikslų albumas buvo 5, dabar 3 dol.

A. Norvilo — Dvikalbiškumas — palaima ar prakeikimas, 2 dol.

Šios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininke, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y., 11207. Persiuntimo išlaidom pridedama 1 dol.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, R. P.
79-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

Lietuvių Kultūros Fondas administruoja, prižiūri ir tvarko lietuvių Kultūros Židinį. Lėšos K. Židinio išlaikymui ateina iš bingo žaidimų, LK Fondo narių mokesčio, iš aukų už patalpų naudojimą ir iš kitokių aukų, kurias pavieniai asmenys, šeimos ar organizacijos įvairiomis progomis suteikia Kultūros Židinio labui. Kiekviena auka yra giliai įvertinama, nes aukojantieji padeda išlaikyti lietuviškus namus mūsų apylinkėje.

Čia skelbiamas paskutinių kelių mėnesių aukotojų sąrašas.

1981 gegužės mėnesį **Lietuvių Fondas Kultūros Židiniui paskyrė 2,000 dolerių paramą.**

$675 aukojo dr. Jonas ir Dana Bilėnai, šiuo įnašu pasiekdami 1,000 dol. garbės aukotojų lygį.

$110 aukojo Valdas C. Duoba.

Po $100 — Alfonsas Lileika ir dr. Marija bei Aleksandras Žemaičiai.

Po $50 — Tautos Fondas ir Irena bei Aleksandras Vakseliai.

A. a. Antano Maceikos, K. Židinio bibliotekos įkūrėjo atminimui, aukojo šie asmenys ir organizacijos:

Po $40 — dr. Pranas ir Janina Bagdai, Lietuvių Gydytojų Draugija New Yorke.

$25 — Irena ir Algimantas Šimkai.

Po $20 — Regina ir Aloyzas Balsiai, Petrė ir Vincas Dubauskai, Danutė ir Algirdas Šilbajoriai.

Po $15 — Antanas Bagdžiūnas, Marytė Šalinskienė, Liudas Špokas.

Po $10 — Vaclovas ir Marija Butkiai, Vladas ir Rozalija Jasinskai, Živilė Jurienė, Vincas Padvarietis, Anelė ir Petras Povilaičiai, Vytautas Vaičiulis.

Po $5—Kazys Bačauskas, Juozas Matiukas, T. Penikienė, A. Povilauskienė, E. Ramančionienė, O. Raubienė, A. Sakalas.

Iš viso A. Maceikos vardo bibliotekos fondui buvo suaukota 305 doleriai. Pats a.a. Maceika savo palikime per Kostą Norvilą paskyrė $424.15, rašomąją mašinėlę ir rekordavimo aparatą. Paskyrė taip pat dalį savo gyvenimo, šimtus knygų ir paliko prašymą bibliotekos neapleisti . . .

A. a. Liucijos Jankūnienės atminimui K. Židiniui aukojo Antanas Diškėnas $25, Joseph Patire šeima $20 ir Vytautas Gružas $10.

A. a. dr. Stasio Petrausko atm. — dr. Pranas ir Janina Bagdai $50.

A. a. Anicetos Skobeikienės atm. — Toska ir Kazys Skobeikai $40.

A. a. Z. Dvareckienės atm. — L.B. Great Necko apylinkė $20.

A. a. Tillie Beck atm. $50 dr. Antanui Snieškai davė kitatautėčiai Steven ir Marina Beck, kad paskirtų savo pasirinktai labdaringai institucijai. Dr. A. Snieška tuos $50 dol. atidavė Kultūros Židiniui.

Operų solistės **Maralin Niskos** rudens koncerto proga aukojo šie asmenys:

Po $25 — prel. Vytautas Balčiūnas, kun. Antanas Grigaitis, Ona Strimaitienė, p. Kopienė.

Po $20 — p. Čiurlienė, dr. Rūta ir Mečys Jauniškiai, kun. J. Pragulbickas, kun. Antanas Račkauskas.

Po $15 — Jadvyga Matulaitienė, Kazys Yakutis.

Po $10 — Julius Botyrius, Helen Kulber, Kazys Kružinskas, M. Macežinskas.

$8 aukojo kun. Antanas Kardas, $5 — Kazys Bartys, $3 — E. Vaičiulis.

Specialių aukų M. Niskos koncerto proga susilaukta iš tėvų pranciškonų: tėv. Leonardo Andriekaus, tėv. Pranciškaus Giedgaudo, tėv. Kornelijaus Bučmio ir kitų. Žinoma, pati solistė suteikė didžiausią auką, Kultūros Židiniui paskirdama visą koncerto pelną, pati neimdama nei cento. Po visų išlaidų pelno liko pustrečio tūkstančio dolerių su viršum.

Nepaprastai gili padėka visiem aukotojam ir geradariam, kurie jaučia reikalą ir įvairiom progom paremia savo lietuvišką pastogę. Mūsų darbas ir jėgos sustiprėja, kai matome, jog mes ne vieni stengiamės ir aukojamės dėl mūsų visų Kultūros Židinio.

Lietuvių Kultūros Fondo Valdyba

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Užaugau Lietuvoje. Lietuviškų dainų rinkinys: Kaip gi gražus rūtelių darželis, Užaugau Lietuvoje, Karvelėli mėlynasis, Lietuva brangi, Užaugai pas tėvelį, Saulėlydis tėviškėj. Balti balandžiai, Mylėk ir lauk, Kopų balsai, Vien tik tau, Gimtinė. Kaina 8 dol.

Motulės dainos, "Sodauto", Bostono lietuvių ansamblio įdainuota: Išleido močiutė, Susisėdę baudžiauninkai, Vai dariau, dariau lysveles, Vaikų šokis — "Šeinis", Vai tu rugeli, An kalno malūnėlis, Išgėriau vieną, Vai skauda, skauda, Statyčia laivelį, Augo kaime mergelės, Trijų seselių jaunas brolelis, Oi liū, liū, Šėriau žirgelį, Mūs Mariutė bėdoje, Vai tu motinėle, širdelė, Ėd ralio, Puolė vuods iš aržuolo, Kam tie ratai, Vai jojau, jojau, Dega ugnys už ežerų, Už jūrių marių, Polkutė, Kur bakūrė samanota. Kaina 6 dol.

Pavasaris. Dainuoja dvynukai Šalčiai iš Vokietijos: Pavasaris, Tyliai vakaras slenka. Ramona, Oi aš norėčiau, Noriu dainuot, Po stikliuką, Tu prisimink, Ant Nėrio kranto, Ant melsvo ežero bangų, Daug daug dainelių, Pražydo jazminai. Tau įteikiu aš gėlytę. Kaina 10 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

26 dol. — A. Anužis, Worcester, Mass.

15 dol. — A. Mikolaitis, Brooklyn, N.Y.

13 dol. — A. Kaminskas, Philadelphia, Pa.

Po 10 dol. — S. Remeza, New Rochelle, N.Y., M. Darey, Colonia, N.J., M. Garolis, Verona, N.J., A. Dorn, Corning, N.Y., S. Augaitis, Watertown, Conn., S. Sližys, Ridgewood, N.Y.

7 dol. — H. Miklas, Great Neck, N.Y.

6 dol. — T. Pranaitis, Toronto, Ont.

Po 5 dol. — P. Peckaitės, Worcester, Mass., P. Waskes, Brooklyn, N.Y., A. Cepulis, Philadelphia, Pa., E. Dubickas, Los Angeles, Calif., P. Maleckas, Hillside, N.J., R. Dzek, Bristol, Bristol, Tenn., A. Deikis, Palm Beach, Fla., I. Okunis, Flushing, N.Y., J. Žaliaduonis, New York, N.Y., A. Januška, Milton, Mass., E. Raudys, Linden, N.J., S. Kreivėnas, St. Petersburg, Fla., O. Parravicini, Palm Beach, Fla., A. Juozaitis, Lakewood, Ohio, P. Slenis, New York, N.Y., M. Sirutis, Hot Springs, Ark., A. Naujokas, Norridge, Ill., kun. T. Burkauskas, O.S.P., Doylestown, Pa.

Po 3 dol. — E. Karpus, Brooklyn, N.Y., N. Žukauskas, Yonkers, N.Y., S. Aleliūnas, Pittsburgh, Pa., E. Davalis, Brooklyn, N.Y.

Po 2 dol. — J. Strazdas, Linden, N.J., E. Zailskas, Wantagh, N.Y., Laframboise, Marietta, Ga., A. Mažeika, Jamaica, N.Y., P. Judickas, Hot Springs, Ark., A. Gasiūnas, Carmel, N.Y.

Po 1 dol. — J. Bortkevičienė, Jamaica, N.Y., S. Dzekciorius, Amsterdam, N.Y., kun. J. Baltrūnas, Esperance, N.Y.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1982 METAIS

10 dienų kelionė: Vilnius (5 naktys), Leningradas, Maskva. Išvykstama ketvirtadieniais iš New Yorko: balandžio 8, gegužės 13 ir 27, birželio 17, liepos 14, rugpiūčio 13, rugsėjo 2 ir 16, spalio 7.

15 dienų kelionė: Vilnius, Leningradas, Maskva ir Roma. Išvykstama pirmadieniais iš New Yorko: gegužės 3, birželio 28, rugpiūčio 30, rugsėjo 20.

15 dienų kelionė: Vilnius, Maskva, Leningradas ir Ryga. Išvykstama šeštadieniais iš New Yorko: birželio 12, liepos 31, rugpiūčio 7.

Jonas Adomėnas, vadovas
ORBITAIR INTERNATIONAL LTD.
NEW YORK, N.Y. 10017
TEL. 212 986-1500

DABAR KASOS KREDITO UNIJOJ:

9% palūkanų už paprastas taupomąsias sąskaitas.

12% už Share Certificates 500 dol. sumomis.

MONEY MARKET Certifikatų procentai už 5,000 ir 10,000 dolerių indėlius 6 mėnesiam.

"ALL — SAVERS" Certifikatai 1 metam su laisvomis nuo mokesčių palūkanomis.

Laisvi nuo mokesčių IRA pensijų fondo indėliai.

Paskolos — Namų pirkimo "mortgičiai" — Čekių iškeitimai — Pensijos čekių indėliai ir t.t.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Telefonas: (212) 441-6799

Darbo valandos: nuo 9 iki 9 kasdien; penktadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p.

Patarnavimas lietuvių ir anglų kalbomis.

Mielai Elenai Valiūnienei ir dr. Kęstučiui Valiūnui reiškiame gilią užuojautą, motinai ir uošvei

SOFIJAI JASAITIENEI

mirus.

Irena ir Aleksandras Vakseliai

A.A.
SOFIJAI JASAITIENEI

mirus, dukrą Eleną Valiūnienę, sūnų dr. Stasį Jasaitį ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučia

Pajauta ir Tadas Tallat-Kelpšai
ir Eugenija Klupšienė

Gerbiamai

SOFIJAI JASAITIENEI

mirus, dukrą Eleną Valiūnienę, sūnų Stasį Jasaitį ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

Liucija Tvirbutienė

ir sūnus Andrius Tvirbutas su šeima

A.A.
VACLOVUI STEPONAVIČIUI

mirus, brolį Zigmą ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Jurgis ir Feliksas Zabelskiai

A.A.
SOLISTEI IRENAI STANKŪNAITEI — DA SILVA

mirus, su giliu liūdesiu skausmo valandoje užjaučiame jos tėvelį kompozitorių J. Stankūną, vyrą dr. J. Da Silva ir dukreles.

Marija ir Antanas Balčiūnai

A.A.
IRENAI STANKŪNAITEI — DA SILVA

mirus, jos vyrą dr. Jacyntho, dukreles Ireną ir Stefutę, tėvelį muziką Juozą Stankūną ir žmoną, brolį su šeima nuoširdžiai užjaučiame. Skaudžiam liūdesy

Onutė ir Jonas Zubavičiai

A.A.
IRENAI STANKŪNAITEI — DA SILVA,

New Jersey Lyric operos solistei, mirus, jos vyrą dr. Jacyntho Da Silva, dukras Ireną ir Stefaniją, tėvą-kompozitorių Juozą Stankūną su žmona, brolį Kazimierą ir gimines giliai užjaučiame ir drauge liūdime.

Natalija ir Jonas Kiaušai
Angelė Kiaušaitė

A.A.
SOFIJAI JASAITIENEI

mirus jos dukrą Eleną Valiūnienę, sūnų dr. Stasį Jasaitį ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučia

Dr. Birutė ir Jonas Petrulial

PAŠVENTINTAS VYTAUTO BACEVIČIAUS PAMINKLAS

Spalio 31 Forest Hills kapinėse Brooklyne buvo pašventintas kompozitoriaus ir pianisto Vytauto Bacevičiaus paminklas. Paminklą šventino T. Leonardas Andriekus, OFM. Buvo susirinkę 30 velionio gerbėjų. Ta proga pranciškonų vienuolyne už Bacevičiaus sielą buvo aukojamos ir mišios.

Paminklas pastatytas daugiau kaip dešimtmečiui nuo Vytauto Bacevičiaus mirties praėjus. Kiek suvėluota, nes aukų rinkimas truko ilgiau negu planuota. Velionis gi mirė 1970 sausio 15.

Paminklui pastatyti iniciatyvos ėmėsi Elena Bublaitienė ir Bronė Spūdienė. Daug finansiškai padėjo Lietuvių darbininkų draugijos VII-oji kuopa. Prie kapo Vytauto Bacevičiaus gyvenimą įvairiais atžvilgiais ryškino B. Spūdienė, Vyt. Kerbelis, J. Valaitis, paminklą šventinęs kunigas, L. Šateikienė ir lenkų atstovas, koncertų produceris W. Sawicki. Pabaigoj sugiedota "Viešpaties Angelas", ir visi dalyvavusieji pakviesti pas Bronę Spūdienę vaišėm.

Velionis Vytautas Bacevičius, dėstęs Kauno konservatorijoj, turėjęs muzikos studiją New Yorke, gastroliavęs po pasaulio didmiesčius su koncertais, pats daug sukūręs modernios muzikos dalykų, mirė didžiame neturte. Visas paskendęs muzikos kūryboj, jis nebesugebėjo tvarkytis finansiškai. Reikėjo pašalinės pagalbos, kuri, aišku, negalėjo būti pakankama. Gyveno baimėj, kad už skolas nebūtų atimtas pianas — jo vienintelis ir brangiausias turtas.

Labai girtina, kad geros širdys pasirūpino jo paminklu. Ant paminklo anglų kalba parašyta, kad čia ilsisi pasaulinio garso lietuvis pianistas. Be tų pastangų, laikui plaukiant, gal būtų likusi nežinoma šio garsaus mūsų tautiečio net amžinojo poilsio vieta.

L.A.

APIPLĖŠĖ IR PRIMUŠĖ KAIMYNĄ P. JUKNĮ

Gretimoje gatvėje nuo Highland Blvd., Sunnyside Ave., gyvena Petras Juknys, malonus, judrus žmogus. Jis nuoširdžiai globoja parko gyvulėlius, maitina pamestas kates, šunis, pats turi bent keletą tokių šunų, juos kas vakarą veda į parką. Visi jį tokį ir pažįsta.

Balsavimo dieną, lapkričio 3, antradienį, 6 v.v. jis ėjo į Kultūros Židinį balsuoti. Ėjo Barbey Street, kuri baigiasi akligatviu. Gatvės galas priaugęs krūmų. Per tuos krūmus žengiant, visai arti Highland Blvd., jį staiga užpuolė juodis. Pridėjo pistoletą prie galvos ir sako: duok pinigus, arba nušausiu. Kai šis atsakė, kad neturiu, plėšikas pistoletu smogė į galvą, į kairės pusės smilkinį. Prakirto galvą, ir P. Juknys, netekęs sąmonės, nugriuvo. Tada plėšikas ėmė krėsti jo kišenes.

Greitai P. Juknys atsigavo, ir plėšikas ėmė jį spardyti, reikalauti pinigų. Jis kelnių užpakalinėje kišenėje turėjo apie 17 dol. Plėšikas vis sakė, kad reikės tave nušauti, jei tu nieko neturi. Kai padavė tuos pinigus, dar jis buvo nepatenkintas. Dar nuplėšė nuo rankos laikroduką ir pabėgo į pakalnę.

P. Juknys kruvinas parėjo namo. Tuoj atsirado policija, norėjo jį nuvežti į ligoninę, bet jis atsisakė. Vietoj buvo suteikta pirmoji pagalba. Policija jį patį nuvežė į Kultūros Židinį balsuoti.

Barbey Street akligatvis pasidarė labai nesaugus. Ten priaugo daug krūmų, kurie prieina prie pat tako. Vagys ten atveža ir palieka vogtus automobilius. Susirenka ir padaužos vakarais. Lindi krūme ir girtuokliauja, užkabinėja praeivius. Kadaise šią vietą buvo iškirtę, išvalę visus krūmus. Dabar atsirado tikros džiunglės, kuriose ir siaučia miesto gaivalai. Argi negalima to sutvarkyti, ar nėra jau mieste įstaigos, kuri tuo pasirūpintų, iškirstų krūmus, įtaisytų plačius laiptus, kad būtų geras matomumas iš Highland Blvd.? Tuo turėtų susirūpinti visi šio kvartalo gyventojai ir taip pat lietuviai, kurie nuolatos vyksta į Kultūros Židinį.

Naujų Metų sutikimas Kultūros Židiny šiemet bus linksmas, įdomus ir nebrangus. Programoje dainuos kvartetas "Jinai ir 3 gintarai" ir kartu su orkestru atliks praėjusių ir dabartinių laikų lietuviškos kabaretinės muzikos programą naktinio klubo atmosferoje. Kultūros Židinio Fondas iš anksto ragina ir kviečia visus planuoti Naujų Metų sutikimą praleisti jaukiai išpuoštoje K. Židinio salėje prie įdomios šokių muzikos.

BOSTONO ŽINIOS

Balfo vajus pratęstas

Spalio mėnesį pradėjom metinę Balfo šalpos rinkliavą. Šiuo vienkartiniu metiniu žygiu kreipiamės į visus šalpai prijaučiančius ir kiek galima stengiamės sutelkti daugiau lėšų pagalbai tų lietuvių, kurių gyvenimo sąlygos yra sunkios ir kuriem pagalba būtinai reikalinga.

Balfas mūsų tarpe yra tokia organizacija, kuri palaiko ryšį tarp savųjų, galinčių sušelpti, ir tų, kuriem toji šalpa yra būtinai reikalinga.

Bostono Balfo skyriaus vajus pratęsiamas iki 1981 metų gruodžio 31 dienos. Aukas prašom siųsti iždininko adresu: Petras Navazelskis, 47 Webster St., Westwood, Mass. 02090. Čekius rašyti Balfo vardu.

Kun. A. Baltrušūnas,
Bostono Balfo skyriaus pirmininkas

Kardinolo belaukiant

Lapkričio 22, Kristaus Karaliaus šventėj, Bostono arkivyskupas kardinolas Humberto Medeiros atvyksta į So. Bostono lietuvių parapiją. Šv. Petro bažnyčioj aukos Mišias, pasakys pamokslą ir pašventins iš gintaro padarytą Vilniaus Aušros Vartų Marijos mozaiką. Panaši mozaika prieš eilę metų buvo lietuvių padovanota Šv. Tėvui.

Ta proga mes turime perpildyti savo bažnyčią, kad kardinolas pamatytų ir įtikėtų, jog lietuvių prisirišimas prie religijos, Dievo Motinos ir savos parapijos yra nei kiek neperdėtas: yra toks, kokį mes nupasakojame mum suteiktose audiencijose pas jį. Mes turime jam parodyti, kad ne vien tautiškumas su patriotizmu tebegyvena pas mus, bet ir religija dar nėra išemigravusi iš mūsų tarpo. Ne vien mūsų religiniai įsitikinimai įpareigoja mus gausiai toj šventėj dalyvauti, bet taip pat ir tautiškumas turi mums priminti, kad kardinolas atvyksta ne vien į Šv. Petro bažnyčią, bet atvyksta į svečius pas lietuvius ir mes turim prideramai jį sutikti.

Bostono lietuvių parapija kviečia ir kitų parapijų lietuvius į tą šventę. Laukiame visų atvykstant mūsų užmojo paremti, ypatingai tautiniais drabužiais pasipuošus ir organizacijas su vėliavomis.

Audiencija pas kardinolą

Spalio 26 Bostono arkivyskupas kardinolas Humberto Medeiros priėmė JAV LB Bostono apylinkės valdybos atstovus: pirm. Aloyzą Astravą ir sekr. Eleną Juciūtę. Kardinolui buvo įteikta tik ką išėjusi anglų kalba "Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika" ir kun. Michael Bourdeaux parašyta knyga "Land of Crosses". Kardinolas taip pat buvo plačiau supažindintas su Lietuvos dabartine padėtimi ir su LB Bostono apylinkės veikla. Su ypatingu dėmesiu Kardinolas skaitė Bostono apylinkės valdybos pirmininko laišką Amerikos Vyskupų Konferencijai ir paprašė jo nuorašo, pažadėdamas to laiško mintį remti. Jis dar buvo painformuotas apie Lietuviškos Parapijos Metus ir Arkivyskupo Jurgio Matulaičio kanonizacijos eigą. Kardinolas viskuo labai domėjosi ir prašė netolimoje ateityje jį vėl aplankyti. Audiencijai baigiantis, kardinolas padovanojo atstovam po šv. Tėvo palaimintą medalį, palaimino juos, JAV Lietuvių Bendruomenę ir pavergtą Lietuvą.

Lietuvių Bendruomenės žinios

Spalio 24 įvykusiame JAV LB Bostono apygardos suvažiavime į nauja valdybą buvo išrinkti: Jonas Rūtenis, Viktoras Kubilius, Povilas Jančiauskas, kun. Rafaelis Šakalys ir Aloyzas Astravas.

Apylinkių pirmininkų pranešimuose visi peržvelgė savo nuveiktus darbus, o Bostono apylinkės pirm. dar paryškino savo rūpesčius, nusiskųsdamas centrinių institucijų nejautrumu Bostono apylinkės kultūriniam polėkiam. Jis kėlė mintį finansiškai atsipalaiduoti nuo tų institucijų ir daugiau rūpintis savų apylinkių sustiprinimu, nes Bostono apygardoj jau nebėra nei vieno lietuviško laikraščio ir radijo programos sumažėjo.

Spalio 24-25 Bostone įvyko JAV LB IX-tos tarybos 3-čios sesijos suvažiavimas. Tarybą sudaro rinkti tarybos nariai ir apygardų pirmininkai. Apylinkių pirmininkai sesijoj tegali dalyvauti, kaip ir plačioji visuomenė, tik svečių teisėmis. Tame suvažiavime svečias Bostono apylinkės valdybos pirmininkas stipriai pasisakė dėl apylinkės valdybų reprezentavimo taryboj.

LB Bostono apylinkės pirm. Aloyzas Astravas rugpiūčio mėn. Scranton, Pa., įvykusiame Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybės seime buvo pakviestas skaityti paskaitą ir ten pat vykstančiame Lietuvos vyčių seime buvo irgi pakviestas kalbėti Lietuviškos Parapijos Metų simpoziume, kaip tos minties iškėlėjas.

LB Bostono apylinkės valdyba, paremdama Kunigų Vienybės ir JAV LB Krašto valdybos pirmininkų atsišaukimą, parašė laišką Šv. Tėvui, prašydama pagreitinti arkivyskupo Jurgio Matulaičio kanonizacijos eigą. Prie to laiško pridėta 500 su viršum parašų.

A. Str.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Martyno Jankaus šauliai ruošia banketą lapkričio 21, šeštadienį, 6:30 val. vak. Sandaros salėj, 30 Interval St., Brocktone.

Kardinolas Medeiros aukos mišias Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj So. Bostone lapkričio 22, sekmadienį, 10:15 val. ryto.

Gruodžio 5, šeštadienį, vakaras su Laima ir Darium Lapinskais. Rengia vyr. skaučių židinys.

Gruodžio 13, sekmadienį, 4 val. popiet tradicinė kalėdinė vakaronė — kūčios Lietuvių Piliečių klubo salėj. Ruošia Moterų Federacijos Bostono klubas.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Vlačinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0499. Perduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

"Amber Holidays"
1982 M. EKSKURSIJOS
Į LIETUVĄ
iš Bostono/New Yorko
Kaina nuo $995.00
Grupės išvyksta:

kovo 24
balandžio 7
gegužės 5
gegužės 12 (su Ryga)
gegužės 24
birželio 2
birželio 16
liepos 5
liepos 19
rugpiūčio 4
rugpiūčio 18 (su Ryga)
rugsėjo 6
rugsėjo 15
rugsėjo 27
spalio 6
gruodžio 27

VISAS GRUPES LYDĖS VADOVAI. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ.

REGISTRUOJAME JAU DABAR:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116,
South Boston, Mass. 02127, Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS

Taupa
Bostono Lietuvių Federalinė Kredito Unija
Moka augščiausius nuošimčius už santaupų indėlius pradedant 7%
Kiekviena taupymo sąskaita apdrausta ligi $100,000.00
Darbo valandos kasdien nuo 10:00 ryto iki 2:00 popiet.
šeštadieniais nuo 11:00 val. ryto iki 2:00 popiet.
Adresas: TAUPA LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION
368 W. Broadway, P. O. Box 95, Boston, MA, 02127
LIETUVIŲ PILIEČIŲ DRAUGIJOS PATALPOSE — 2-rame AUKŠTE
Telefonas (617) 268-7730

DARBININKAS

NEW YORKE

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. ..... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė ..... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: lapkričio 14, šeštadienį, Laisvės Žiburio radijo koncertas. Svečiuojasi iš Chicagos tautinių šokių ansamblis Grandis, vadovaujamas Irenos Smieliauskienės.

Jonas Žukas, muzikas, vargonų virtuozas, koncertuoja lapkričio 22, sekmadienį, 4 v. popiet Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Programoje: Bacho — Toccata ir Fuga in D-Minor, S. Karg-Elert — Choralinė improvizacija, J. Roger-Ducasse — Pastoralė, Charles Tournemire — Choralinė improvizacija. Po pertraukos — Julius Reubke — 49 psalmės sonata vargonam. Muzikas Jonas Žukas yra baigęs vargonų klasę pas pasaulinio garso vargonų virtuozą Marcel Dupre, buvo Kauno konservatorijos vargonų klasės profesorius, yra koncertavęs Lietuvoje, Vokietijoje ir čia Amerikoje.

Monografiją apie D.L.K. Algirdą išleido Simo Kudirkos šaulių kuopa Brooklyne. Knygą parašė dr. Algirdas Budreckis. Spausdino pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Knygos sutikimas bus lapkričio 21, šeštadienį, Kultūros Židiny. Apie ją kalbės Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM, istorikas. Kartu bus paminėta ir kuopos veiklos 10 metų sukaktis.

Marija Slavinskienė, žiemos sezonui persikeldama iš Monticello, N.Y., į Singer Island, Fla., Darbininko spaudai paremti pridėjo 20 dol. Darbininko administracija aukotojai nuoširdžiai dėkoja.

Grandis, Chicagos jaunimo tautinis ansamblis, kuris yra keliavęs į užsienius, siekęs net Australiją, atvyksta į New Yorką ir dalyvauja Laisvės Žiburio rudens koncerte. Ansamblis atliks tautinių šokių programą. Tai bus gera proga visos apylinkės jaunimui pasidžiaugti svečiais, palyginti jų atliktus tautinius šokius su mūsų įvairių vienetų šokiais. Grandies ansambliui vadovauja Irena Smieliauskienė.

Juozas Zarauskas, savanoris-kūrėjas, sulaukęs 83 m. amžiaus, nuo širdies smūgio lapkričio 9, pirmadienį, 9 val. vak. mirė Jamaicos ligoninėj. Atsisveikinta Šalinskienės šermeninėj ketvirtadienio vakarą, palaidotas penktadienį, po gedulingų mišių Apreiškimo parapijos bažnyčioj 9:30 val. ryto.

Skautai savo tradicines kūčias rengia gruodžio 19 Kultūros Židinio didžiojoje salėje.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas bus lapkričio 23, sekmadienį, Iškilmingos pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. Tuoj po pamaldų parapijos salėje minėjimas — akademija. Kalbą pasakys JAV LB New Jersey apygardos pirmininkas Kazys Jankūnas. Bus pagerbti kūrėjai savanoriai. Meninę programą atliks Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Viktoro Ralio. Po programos — kavutė. Minėjimą rengia New Yorko ramovėnai, kūrėjai — savanoriai, birutietės ir šauliai.

LAISVĖS ŽIBURYS KVIEČIA

Šį šeštadienį, lapkričio 14, kviečiame visus atsilankyti į Kultūros Židinį, kur vyks Laisvės Žiburio tradicinis koncertas — balius.

Vakaro programą atliks tautinio meno ansamblis Grandis iš Chicagos, vadovaujamas Irenos Smieliauskienės. Aplankiusi visas didžiąsias lietuvių kolonijas JAV ir Kanadoje, šią vasarą sėkmingai gastroliavusi Australijoje, Grandis pirmą kartą atvyksta į New Yorką. Taip pat pirmą kartą New Yorke turėsime šokių orkestrą iš Chicagos.

Dalyvaukime šį šeštadienį Kultūros Židinyje visi, kuriem rūpi lietuviškas balsas radijo bangomis, dalyvaukime, kurie nori šauniai pasilinksminti ir sutikti seniai matytų ar nematytų tėvynainių.

Pagal tradiciją koncertą pradėsime punktualiai, tad prašome nevėluoti.

Iki malonaus pasimatymo.

Romas Kezys,
Laisvės Žiburio vedėjas

Dail. Pranas Lapė lapkričio 8 Kultūros Židiny po jaunimo mišių ir skautų iškilmingos sueigos rodė skaidres ir aiškino kaip dėstomas menas šių dienų Amerikos mokyklose. Jis pats kaip tik ir dėstė meną amerikiečiam. Dail. P. Lapės pranešimas sutraukė daug jaunimo.

Už a.a. kun. Vaclovo Martinkaus, ilgamečio Balfo centro valdybos pirmininko ir Providence, R. I., lietuvių parapijos klebono, vėlę, minint mirties metines, koncelebruotos mišios bus aukojamos lapkričio 21, šeštadienį, 9 val. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Adomo Galdiko dailės galerijai dailininkės Vanda Balukienė, Elena Kepalaitė ir Elena Urbaitytė padovanojo po vieną savo paveikslą. Galerijos vadovybė jom nuoširdžiai dėkoja.

Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspethe gruodžio 20 V. Atsimainymo lietuvių parapijos salėj rengia bendras Kūčias.

Darbininko spaudos kioskas su naujomis knygomis ir plokštelėmis bei kitais spaudos leidiniais veiks Laisvės Žiburio koncerte, kuris bus lapkričio 14 Kultūros Židinyje. Ta pačia proga skaitytojai galės susimokėti savo metinę Darbininko prenumeratą.

Dail. Česlovas Janušas praeitą savaitę vėl buvo paguldytas į Šv. Jono ligoninę.

Paul Kancler, lietuvis iš Goshen, N.Y., Anna Kancler sūnus, irgi dalyvavo spalio 25 New Yorko maratono lenktynėse. Jis šiame bėgime dalyvavo jau 16 kartų.

Kun. Vytautas Pikturna, praleidęs vasarą New Yorke, spalio 25 išvyko į Floridą, kur jis yra įsikūręs Singer Island, netoli Juno Beach. Ten gyvendamas, jis aptarnauja lietuvius, rengdamas lietuviškas pamaldas įvairiose vietose.

New Yorko Lietuvių Tautodailės Institutas spalio 31 ir lapkričio 1 buvo surengęs metinę savo parodą Kultūros Židinyje. Praeitais metais buvo pirmoji tokia paroda. Į ją buvo sukviesta įvairūs lietuviškos dailės meisteriai. Šiemet buvo pakviesta dail. **Anastazija Tamošaitienė,** pagarsėjusi audėja, lietuviškų kilimų kūrėja, kuri pastoviai gyvena Kingston, Ont. Kanada. Ji taip pat pasitelkė visą eilę savo mokinių, kurios drauge su ja išstatė savo audinius. Buvo išstatyta A. Tamošaitienės kilimai, tautiniai drabužiai, priejuostės, juostos, jos mokinių įvairūs audiniai ir dail. Antano Tamošaičio graviūros. Paroda iškilmingai atidaryta spalio 31. Gi sekmadienį 2 v. popiet A. Tamošaitienė skaitė paskaitą apie kilimus ir rodė skaidres. Parodą aplankė apie 400 žmonių. Platesnė parodos apžvalga bus kitame Darbininko numeryje.

Feliksas Rugys spalio 23 mirė okupuotoje Lietuvoje. Lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne už jo sielą bus aukojamos mišios lapkričio 21, šeštadienį, 10 val. ryto. Likę artimieji maloniai prašo velionį pažinusius dalyvauti pamaldose ir už jį pasimelsti.

Dail. Prano Lapės paroda, įvykusi lapkričio 7-8 Kultūros Židiny, praėjo sėkmingai. Per abi dienas parodą aplankė arti 200 žmonių. Buvo išstatyta 16 darbų, parduoti du paveikslai. Parodą rengė New Yorko vyr. skaučių židinys Vilija.

Trečias milijonas dolerių sparčiai auga Kasos Kredito Unijos indėliuose. Taupytojų skaičius ypač padidėjo, kai Kasa pradėjo duoti 9% palūkanų už paprastas taupymo sąskaitas. Daug mažesni procentai ir ilgos eilės bankuose dabar tikrai nebepakeliui lietuviam, kurie turi progą taupyti lietuviškoje įstaigoje ir gauti 50% daugiau už savo santaupas. Visi indėliai yra garantuoti ir valdžios įstaigų apdrausti iki 100,000 dolerių. Lietuviai iš viso pasaulio kviečiami laikyti santaupas Kasos Kredito Unijoje. Adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-6799.

Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno koncertas New Yorke bus sausio 9, šeštadienį, 5:30 v. Carnegie Recital salėje. O sausio 10, sekmadienį, 3 v. popiet ta pati programa kartojama Bostone First ir Second Church salėje. Šiem koncertam smuikininkas pasirinko Bacho, Bavicchi, Beethoveno kūrinius. Kaip visada, suranda ir lietuvį kokį autorių. Dabar jis atliks kompozitoriaus Vytauto Jančio kūrinį. Iz. Vasyliūnas su dideliu uolumu puoselėja lietuvišką kamerinę muziką, nuolat ragina ir prašo lietuvių kompozitorių parašyti naujų veikalų. Taip pat jis stengiasi kamerinę muziką įrašyti į plokšteles. Dabar jo pastangomis jau suplanuotas naujas lietuvių kamerinės muzikos plokštelių albumas.

Elizabeth, N.J., Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos klebonijoj lapkričio 24 vyks New Yorko ir New Jersey Lietuvių Kunigų Vienybės susirinkimas. Kun. Juozas Pragulbickas, sustiprėjus jo sveikatai, rengia padėkos pietus kunigam, kurie dalyvavo jo kunigystės 50 metų sukakties minėjime.

Jonas Adomėnas su žmona Antanina lapkričio 8 išvyko į Tahiti. Kelionėj praleis tris savaites.

Daniel Patrick Moynihan, New Yorko atstovo JAV senate, iniciatyva, popiežiaus Jono Pauliaus II enciklikos apie darbą "Laborem Exercens" pilnas angliškas vertimas išspausdintas Congressional Record rugsėjo 18 d. laidoje.

Marija Slavinskienė, gyvenanti Monticello, N.Y. lapkričio 6 išvyko į Juno Beach, Fla., kur turi butą kondominiumo namuose. Ten praleis visą žiemą.

Naujų Metų sutikimas Kultūros Židiny šiemet bus linksmas, įdomus ir nebrangus. Šokių muziką atliks kvartetas Jinai ir Trys Gintarai ir kartu su orkestru atliks praėjusių ir dabartinių laikų lietuviškos kabaretinės muzikos programą naktinio klubo atmosferoje. Naujų Metų sutikimą rengia Kultūros Židinio Fondas ir iš anksto ragina bei kviečia visus planuoti Naujus Metus sutikti prie įdomios muzikos ir jaukiai išpuoštoje salėje Kultūros Židiny.

VARGONŲ KONCERTAS

Apreiškimo parapijos bažnyčioje
lapkričio 22, šv. Cecilijos dieną, sekmadienį, 4 v. popiet

Programą atlieka

JONAS ŽUKAS

Koncertą rengia ir visus atsilankyti kviečia

APREIŠKIMO PARAPIJA

LŠST
Simo Kudirkos New Yorko šaulių kuopos
10-ties metų sukakties

MINĖJIMAS
ir
dr. Algirdo Budreckio knygos
D.L.K. Algirdas

PRISTATYMAS LIETUVIŲ VISUOMENEI

lapkričio 21, šeštadienį, 7 v.v.
Kultūros Židiny, Brooklyne, N.Y.
Knygos apžvalgą ir įvertinimą padarys
TĖV. DR. VIKTORAS GIDŽIŪNAS, OFM
Ištraukas iš knygos skaitys
šaulė VIDA JANKAUSKIENĖ
Žodį tars ir knygos autorius
DR. ALGIRDAS BUDRECKIS

Po minėjimo bendra vakarienė
Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti
Įėjimo auka — 6 dol.

KUOPOS VALDYBA

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO

MINĖJIMAS

Įvyks lapkričio 22, sekmadienį.

IŠKILMINGOS PAMALDOS Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val.

MINĖJIMAS — AKADEMIJA parapijos salėje — tuoj po pamaldų
Kalba KAZYS JANKŪNAS, JAV LB New Jersey apygardos pirmininkas
Bus pagerbti Lietuvos kariuomenės kūrėjai-savanoriai
MENINĘ PROGRAMĄ atliks Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas VIKTORO RALIO

Po programos — kavutė

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia

NEW YORKO RAMOVĖNAI, KŪRĖJAI— SAVANORIAI, BIRUTIETĖS, ŠAULIAI

Polish Paintings and objects of art wanted. Call Henryk Lachmann, 201 348-3600 or evenings 201 438-1845.

Moteris ieško kambario. Pageidauja, kad galėtų naudotis virtuve. Marija Naujokaitis, 556 Ridgewood Ave., Brooklyn, N.Y. 11208.

Ieškoma vyresnio amžiaus moteris, kuri sutiktų kartu gyventi su vyresnio amžiaus lietuve gražiame New Jersey pajūrio name. Duodamas kambarys, maistas ir alga. Suinteresuota moteris prašoma skambinti Genevieve R. Lukenda, nuo pirmadienio iki ketvirtadienio tarp 1 ir 3 val. popiet 201 572-1700 arba vakarais tarp 8 ir 10 val. 609 655-1235. Galima kreiptis laišku adresu: Genevieve R. Lukenda, 467 A New Haven Way, Jamesburg, N.J. 08831.

Masažuoju ir padedu atlikti įvairias gimnastikos mankštas. Taip pat norėčiau susipažinti su rimtu žmogum 56-70 metų amžiaus. Rašyti: Marija Naujokaitė-Partridge, 556 Ridgewood Ave., Brooklyn, N.Y. 11208.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidraudami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

LAISVĖS ŽIBURYS
kviečia visuomenę į tradicinį
RUDENS KONCERTĄ — BALIŲ
šeštadienį, lapkričio 14 d.
Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.
Pradžia 7 val. vak. punktualiai
Programoje: tautinis meno ansamblis

GRANDIS IŠ CHICAGOS

atlieka stilizuotų ratelių pynę "Kai aš šokau su šelmiu berneliu . . ."

Ansamblio vadovė ..... Irena Smieliauskienė
Akordeonistas ..... Ažuolas Stelmokas
Pranešėjas ..... Valdemaras Šadauskas
Scenos asistentai ..... Linas Kučas, Rasa Pliopytė

Po koncerto šokiam gros

STELMOKO ORKESTRAS IŠ CHICAGOS

Valgių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse
Turtinga loterija
Baliui stalus iš anksto galima užsisakyti pas Birutę Labutienę (212) VI 7-5550

Visos vietos numeruotos. Bilieto kaina 7 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol., gaunami tik prie įėjimo.

Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu arba pas platintojus. Paštu: čekį atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklu voką siųsti Lithuanian Radio Club vardu 217-25 54 Ave., Baysidde N.Y. 11364.

PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:
B. P. Macijauskas 998-6797; 892-6415
K. Praleika 256-5224

NEW YORK:
N. P. Baltrulionis AX 7-0991
A. Diržys 296-7385

Ž. Jurienė 441-7831
E. Kezienė 296-0798
R. Kezys 769-3300; 229-9134
G.S. Kudirka 235-0724
B.V. Labutis VI 7-5550
M. Šalinskienė 296-2244
V. Vasiliauskas VI 7-1286

Visus atsilankyti kviečia

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 VAL. RYTO

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS